

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo ololetno . . . " 20—
za ostalo inozemstvo . . . " 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7—
za Nemčijo ololetno . . . " 9—
za ostalo inozemstvo . . . " 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolna politivsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15
za trikrat . . . " 13
za večkrat primeren popust.

Poročna ozenila, zabavila, osmrtnice itd.:
enostolna politivsta po 2 v vin.

Poslano:

enostolna politivsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vsoli red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Ruski ultimatum Bolgariji.

Bolgarija se mora odločiti v 24 urah.

ODLOČITEV NA BALKANU.

Najbrže je že padla. Rusija je 3. oktobra stavila Bolgariji 24-urni ultimatum. Angleške in francoske čete so se že izkrcale v Solunu. Po vseh dosedanjih vesteh bi bilo soditi, da se Bolgarija ne bo uklonila in stopi v vojno in tako postane naraven zaveznik osrednjih sil in Turčije. Svoje moči in uspeha si je svesta. Na Balkanu se je svetovna vojna začela, tam bo tudi končana.

Petrograd, 3. oktobra. Petrograjska brzojavna agencija poroča: Ruski poslanik v Sofiji je pooblaščen, da izroči ministrskemu predsedniku Radoslavovu sledečo noto: Dogodki, ki so zdaj v Bolgariji v teku, značilno končni sklep vlade kralja Ferdinanda, da polaga usodo dežele v roke Nemčije. Dejstvo, da so v vojnem ministrstvu in pri generalnem štabu navzoči nemški in avstrijski častniki, da je na kraljih, ki mejajo na Srbijo, zbrano vojaštvo, — denarna podpora, ki jo je vlada v Sofiji sprejela od naših sovražnikov — vse to dokazuje, da se ne more več dvomiti o vojnih pripravah bolgarske vlade. Velesile sporazuma, ki ne morejo vendar pustiti namer bolgarskega naroda, so Radoslavova že večkrat opozarjale, da smatrajo vsako dejanje, ki škoduje Srbiji — sebi sovražno. Zagotovila, ki jih je podal predsednik bolgarske vlade kot odgovor na ta svarila, so po sedanjih dejstvih ovržena. Zastopnik Rusije, ki je z Bolgarijo po neminljivem spominu na bolgarsko osvoboditev izpod turške jarma v tesni zvezi, ne more s svojo prisotnostjo odobravati priprav za bratomorne napade na slovanstvo in na zaveznike. Ruski poslanik je dobil ukaz, da zapusti Bolgarijo z vsem osebjem, ako bolgarska vlada tekom 24 ur očitno ne pretrga zveze s sovražniki slovanstva in Rusije, in ako takoj ne ukrene, da se odslovi častniki pripadajoči armadam onih držav, ki so s sporazumom v vojski.

Bolgarski up je šel po vodi.

Kristijanija, 4. oktobra. »Birževija Vjedomosti« javljajo iz Sofije: Bolgarska meja je zaprta za vse tujce, samo podaniki

osrednjih držav morejo prestopiti mejo. V bolgarski armadi precej pometajo, generali Ivanov, Vazov in Čanov so vpokojeni. V Rusiji so prepričani, da je kralj Ferdinand trdno odločen iti z osrednjima silama. V svojih rokah ima vso bolgarsko armado in ta mu bo slepo sledila. List konča: »Ni več sredstva, da bi odvrnilo Bolgarijo od odločilnega koraka. Isto mnenje vlada tudi na Angleškem in Francoskem.«

Izjava bolgarskega kralja.

Bukarešt, 1. oktobra. (»Voss. Ztg.«). Veliko pozornost vzbuja izjava sofijskega dopisnika »Adeverula«, ki jo je dobil po visoki osebi od kralja Ferdinanda. Kralj Ferdinand zatruje znova, da Bolgarija nima niti najmanj misli o napadu Rumunije. Nova nemško-avstrijska ofenziva proti Srbiji hoče se začasnou zasesti srbsko donavsko obrežje, da bi si tako zagotovila municijski transport v Turčijo. Rumuniji ne more to povzročati vznemirjenja. Osrednji državi nikakor ne mislita še bolj zamotati balkanskega voza in poostri medsebojnih razmer. Tudi »kakor ne namerava Bolgarija za vsako ceno napasti Srbijo. Bolgarija je usvojena, da ji priinese nadaljni potek dogodkov sam po sebi izpolnitev narodnih težej. Položaj pa bi postal vsekakor slabši, če bi ententa poslala en pomožni zbor, ker bi to moglo za vedno prepričati izpolnitev narodnih bolgarskih želja. Bolgarija bi bila potem prisiljena, da se odloči.

Odgovor Bolgarije.

Kodanj, 3. oktobra. »National Tiden« poroča iz Sofije: Bolgarska vlada razglasa, da se kot suverena vlada ne uda nikakršnim zahtevam od tretje strani.

Bolgarsko maščevanje. — Prestolonaslednik Boris vrhovni poveljnik.

Kolin, 4. oktobra. Po poročilih iz Petrograda je prinesel ruski list »Birževija Vjedomosti« sledečo brzojavko iz Sofije: Na sestanku zastopnikov ljudske stranke je izjavil ministrski predsednik Radoslavov: »Stojimo pred vojsko radi naših nacionalnih koristi. S puško v rokah moramo iztrgati našim sovražnikom, kar so nam vzeli pred dvema leti. Moramo se maščevati nad takratnimi želičevami.«

Listi potrjujejo, da je prestolonaslednik imenovan za vrhovnega poveljnika. Istočasno so iz bolgarske armade odpustili nekaj generalov. Bolgarska meja je zaprta za vse inozemce izvzemši državljane osrednjih

velesil. Telefonski promet z Rumunijo je prekinjen.

Odločnost štirispোরazuma.

Genf, 4. oktobra. »Temps« piše, da so pogajanja štirispোরazuma z Radoslavovim kabineto končana. Ker so bila zadnja pogajanja brezuspešna, ni drugega preostalo, kakor da se umaknejo predlogi. Francoske in angleške čete bodo prej došle v Macedonijo, kakor pa nemške in avstrijske v timoško ozemlje in bodo s tem kralju Ferdinandu dokazale odločnost štirispোরazuma. Na prve bolgarske strele bodo takoj odgovorili angleški in francoski.

Ruske priprave proti Bolgariji.

Kolin, 4. oktobra. »Tribuna« poroča: Ruske ladje v Črnem morju nadzorujejo bolgarska pristanišča. V Varni nameravajo izkrcati čete. V Odesi in Sebastopolju so odrejene večje vojaške priprave.

Bolgarska opozicija.

Budimpešta, 2. oktobra. »A Nap« poroča iz Sofije: Po ministrskem posvetu so se zbrali voditelji opozicijskih strank pod predsedstvom voditelja demokratov Malinova k zaupnemu sestanku. Malinov je sporočil ministrskemu predsedniku, da bodo odpotovali opozicijski poslanci v svoje volivne okraje in nastopili proti vladi, ako ne bi do 28. oktobra sklicala sobranja. Nastop opozicijskih strank bi imel več uspeha, če bi ne bili opozicijski voditelji v vednem stiku z ruskim in angleškim poslanikom. Po posvetu s kraljem in ministrskim predsednikom so imeli voditelji tudi posvet z zastopniki entente, kar bi kazalo, da je opozicija pravzaprav le njeno »orodje«.

Stockholm, 3. okt. »Novoje Vremja« poroča: Gešov, Danev in Malinov so dali vladi na razpolago svoje liste in so izpremenili svoje dosedanje opozicijsko stališče.

Atene, 3. oktobra. Iz Sofije se poroča: Pogajanja Radoslavova z zastopniki entente se nadaljujejo.

× × ×

VODILNI MOJZE NA BOLGARSKEM.

Ministrski predsednik Radoslavov.

Vasilij Radoslavov se je pred približno 60 leti rodil v Loveču v severni Bolgariji. Gimnazijo je dovršil v Pragi, pravniške nauke pa na vseučilišču v Heidelbergu na Nemškem. O svoji študentski dobi govori še sedaj zelo rad z veseljem navdušenjem. Razume se samo po sebi, da docela

obvladuje nemščino. Po poklicu je, kakor večina bolgarskih državnikov, odvetnik. Modrosinje oči, valovita bela brada, navažen zemljan! Kdo bi si mislil, da je v tej postavi nakopičene toliko energije, kolikor je je pokazal zlasti kot notranji minister. Ljudstvo ga obožava. Znan mu je pod laskavim imenom »ded Vasil«. Svoj čas so njega in njegove pristase, ko je moral »opraviti« volitve na način, ki je pač odgovarjal potrebam tedanje dobe, zmerjali s »Sopači« (sopa — krepelj).

Občudovanja vredna je ne samo njegova mirna kri, vsaj kolikor jo na zunaj kaže, ampak tudi njegova marljivost. Ob 8. uri zjutraj zapusti svojo hišo (Radoslavov ni bogatin!) ter se poda v ministrski svet, kjer ostane, pridno delujoč, do dveh popoldne. Že pred tremi je zopet pri svoji mizi, da sprejema diplomate, podpisuje akte ter govori po telefonu z deželo. Proti večeru pa se prične od izbruha svetovne vojne — vsakdanji ministrski svet, ki traja mnogokrat do polnoči.

Radoslavov uživa največje zaupanje kralja, kateri ga mnogokrat obišče ter se redno z njim shaja, po večkrat na teden. Bolgarski ministrski predsednik je redkobeseden mož ter odgovarja na tozadevna vprašanja navadno le: »Mi ohranimo striktno nevtralnost, dokler se ne bodo kršili vitalni interesi Bolgarije.« Običajno se pristiavi, da je politični položaj Bolgarije izvrsten in da je Bolgarija na najboljši poti — to cika na Macedonijo —, da bo videla svoje nacionalne ideale kmalu uresničene. Pustolovska politika mu je docela tuja ter smemo upati, da bo njegova setev kmalu doživela tudi bogato žetev.

Radoslavov.

LISTEK.

Pismo z Goriškega.

V 30. sept. 1915.

Vsako nedeljo doživim zanimiv prizor. Dne 19. septembra so premagali trije naši vrli Bošnjaki na patrolji precejšno laško patroljo. Nekateri sovragi so ušli, štiri so pripeljali k vojaškemu uradu. Bili so krepki mladenci, a niso se mogli obraniti našim junakom. Vprašal sem jih, če vedo v kakem žalostnem položaju je njih domovina, odgovorili so, da ne. Ko sem jim povedal koliko njih tovarišev je že padlo, da ne pomagajo nič ne laški topovi, ne strojne puške, so prestrašeno gledali. Da, da, sem rekel je že »Italija povera«, pa bo še bolj. — Žalostni so odšli dalje v spremstvu naših bajonetov. — Dne 26. septembra je pripeljala naša patrolja štiri ubegle ruske ujetnike. Deset dni so se skrivali pod Sv. Goro in milo gledali proti laškim prijateljem, a naša planinska hči Soča je rekla: čez mene ne. Tako so končno prišli v varne naše roke. Bili so izstradani, a dobro oblečeni.

V ponedeljek 27. septembra so pripeljali nekega kmečkega moža, Slovence iz Brd. Ušel je 26. septembra Lahom in srečno pribežal po noči do Podgore, kjer ga je dobila naša patrolja. Povedal je, da je iz Kozane v Brdih. Ljudstvo je tam še ostalo. Lahi so jim vzeli vse poljske prideleke: krompir, fižol in grozdje. Za hrano

je dobila vsaka oseba 1 kilo moke in to za 14 dni. Čez 2 dni so jih namenili odpeljati v Italijo. Rekel je tudi: »Jaz sem pa sklenil, — da ako že moram umreti — rajše umriem v Avstriji, kot v Italiji.« Posrečil se mu je beg. Samo od daleč je videl laško stražo. Dalje je povedal, da Lahi zelo utrujejo šmarino. Častniki so bili z njim zelo prijazni in ga tolažili, da ga bo država podpirala.

Nedavno so laške granate obstreljevale župnišče v Kronbergu. Gospodarsko poslopje, ki se celo župnišča drži je popolnoma razrušeno, župnišče samo in gospod Vinko pa sta nepoškodovana. Gospod Vinko ima res srečo. Ko je bil še bogoslovec, je strelit udarila v njega, a ga ni ubila, sedaj laške granate niso imele moči do njega, upamo, da se ga bo tudi smrt ogibala še mnogo let. Bog daj.

Pretečeno nedeljo sem zvedel žalostno novico, da je uničen veliki zvon na Sv. Gori, Solkanec, ki dela pri svetišču je bil tako pogumen, da je splezal v zvonik in videl je, kako je. Korenina in glava velikega zvona sta odbita, tako da se skozi zvon vidi. Zvon je zelo težak menda od 60 do 70 starih stoletov. Blagoslovil je zvon pokojni knez in nadškof Andrej Golmayer menda l. 1873. Zvon bo treba preliti. Drugi trije zvonovi so pa baje nepoškodovani. Cerkev v Štandreu pri Gorici je porušena. Cerkev je nova, temeljni kamen je blagoslovil pokojni kardinal Missia. Škoda prekrasne hiše božje. — O Bog, kako dolgo boš še prizanašal skrunitljem tvojih stanovani?!

V Gorici je žalostno. Včeraj sem bil tam. Vzdihi sem s prerokom Jeremijem: »Quomodo sedet sola civitatis...« Naš ljubljenski nadpastir je moral zapustiti svojo stolico, radi granat sovražnikovih ni bil več življenja varen. Pretečeno soboto so prišle granate celo v njegovo spalnico. Nobeden v nadškofijski palači si ne drzne več spati v prvem nadstropju, vsi so v pritličju. — Stolna cerkev je noč in dan zaprta, enako župna cerkev sv. Ignacija. Centralno semenišče je zelo poškodovano. Kam bodo šli naši bogoslovci letos študirati se ne ve. Zdravstveno stanje okrog Gorice pa je sedaj dobro.

Toliko danes, prihodnjic še kaj. Po zdrav!

Dunajsko pismo.

2. oktobra 1915.

Kakor vsako mesto je postal tudi Dunaj sedaj v vojskem času ves drugačen, kot je bil prej. Tujcu morda, ki prihaja prvič iz kakšnega majhnega mesta ali iz dežele gor v to svetovno mesto, se bo zdelo, da tu sploh ne poznajo vojske, ko vidi tako vrvenje in življenje, kakršnega v domačem kraju ni bil navajen. Dunajčani so namreč tudi radovedni, kako mora izgledati v strelskih jarkih, zato so si dali napraviti take v Pratu, kjer si vsak po svojih duševnih zmožnostih predstavlja moderno vojsko. Sicer vrše pri tem, njim na čast in resnici na ljubo povedano, tudi patriotično delo, ker mora vsak obiskovalec

podariti neko vsoto v korist vojno-pomožnemu uradu.

Tujcu torej samo se bo zdelo, a tisti ki je živel v mirnih časih na Dunaju, bo takoj opazil, da manjka povsod prejšnja živahnost. Ulice so postale v primeru z prejšnjimi prazne, in tudi ljudje, ki še hodijo po njih, niso tisti od prej, ampak vidi se jim na obrazu, da jih nekaj tlačijo. In res. Dunajčani občutijo vojsko in še prav bridko jo občutijo. Ne glede na žalost, ki jo povzroča morebitna odsotnost kakšnega člana v družini radi vojne, jih pritiska vedno huje naraščujoča draginja. Vse mogoče naredbe ne pomagajo nič, blago se draži dan na dan. Prišlo je s cenami že tako daleč, da ne računajo več na kilograme, ampak samo na dekagrame pri nakupovanju živilijskih potrebščin, kakor sir, salam, klobase itd. Cena za 1 kilogram takega blaga je namreč tako visoka, da si le malokdo upa nabaviti tako količino naenkrat. Na dekagrame računeno se zdi dunajskim gospodinjam ceneje, ker vidijo v izložbenih oknih, da stane samo 10 vinarjev 1 — dekagram klobase.

Neprimerno drago je v hotelih. Gorje tistemu, ki je navezan nanje. Se srajco mu poberejo, če ni v sorodstvu s kakim Rotšildom. Primeroma poceni shajajo v takozvanih »privatnih restavracijah«. Kosilo obstoječe iz juhe, mesa, prikuhe, močnate jedi in še kosček kruha povrhu te stane samo 1 K 15 v do 1 K 30 v. Raditega so te jako dobro obiskane, posebno od srednjih slojev. Nižji sloji dobe v ljudskih kuhinjah celo za polovico ceneje pošteno bra-

General Savov.

General Savov je kot izborni vojskovodja dovolj znan iz Balkanske vojne. Ako napove Bolgarija vojno, stopi nedvomno zopet na čelo bolgarske armade. Savov je demokrat v najboljšem smislu besede. Rad se druži s preprostimi meščani, ki jim po Sofijskih cestah s palico nariše tudi cele zemljevide, da je njegovo razlaganje svetovnih dogodkov bolj nazorno. On je eden tistih, ki ni nikoli verjel, da bi Rusija dosegla končno zmago, in ko je Italija stopila v bojni metež, je dejal: »Italijanom ne cvete sreča. Bolje bi bilo zanje, če bi doma ostali!« Častniški krogi mu brezpogojno zaupajo, vojaki pa ga ljubijo.

Vojni minister Šekov.

Vojni minister Šekov je nova prikazen na pozorišču, najmlajši general bolgarske vojske, šele 51 let star. Slovi kot izborni organizator. Nazadnje je bil poveljnik vojaške šole.

Bolgarska armada v mobiliziranem stanju.

Bolgarija je mobilizirala. Kakšno je današnje stanje bolgarske armade, je seveda težko zvedeti. Zanimalo pa bo, kakšna je bila razporedba bratske armade v opletju 1913, med drugo balkansko vojno. Tudi ti podatki niso docela zanesljivi, ker ni uradnih poročil in se je razporedba večkrat izpreminjala. Približno pa veljajo.

Vojna se je pričela, kakor je zasledovalcem novejših zgodovine še pač v spominu, po noči na 30. junij. Neposredno pred tem je bila bolgarska vojska sestavljena, kakor sledi:

1. armada: poveljnik general Kutinčev, 5. in 6. divizija in mnogo črnovojniških čet. Približna moč: 40.000 mož.

2. armada: poveljnik general Ivanov, 3. in 11. divizija, potem polovica 10. divizije in dve nanovo postavljeni brigadi (Drama in Seres — 13. divizija), približno 64.000 mož.

3. armada: poveljnik general Dimitrijevič, 1. in 14. divizija, okoli 40.000 mož.

4. armada: poveljnik general Tošev, 4. 9. in 15. divizija, okrog 64.000 mož.

Prva in tretja armada sta bili združeni v posebno skupino, ki ji je poveljeval general Petrov.

Skupna bolgarska vojska obstoji torej iz 5 armad s 15. divizijami — ki pa tu morda niso natančno označene, kajti divizije 11. do 15. so bile nove tvorbe — stan cele vojske je približno 300.000 mož.

no. A vseeno je mnogo takih, ki hudo trpe, ker si tudi te hrane ne morejo privoščiti.

A ne samo revni, tudi bogati se ne čutijo zadovoljne, ampak kažejo skupno s prvimi povsod svoj srd na povzročitelje te vojne, na lakomne Angleže. Na vseh ulicah vidiš v izložbenih oknih napise, kakor: Gott strafe England, Reden ist Silber, Schweigen ist Gold, Lügen ist England, Nieder mit England, Fluch dem Engländer, Herr Gott strafe England itd. Da, ta mržnja se je tako ujedla v dunajsko dušo, da pride do izbruha celo na takem kraju, kjer vlada drugače nad vse te boje vzvišena umetnost, — na odru. V novi dunajski opereti »Rund um die Liebe«, ki jo postala že tako popularna, da je doživela že 330 predstav, zakriči Vincenc, ko hoče odpeljati svojo zaročenko v Ameriko, a vidi, da je to vesled angleškega gospodstva na morju precej nevarno: Gott strafe England.

Vsled vojne je prišlo na Dunaj mnogo beguncev iz Galicije, v zadnjem času po izbruhu vojne z Italijo tudi iz juga. Največ je seveda Poljakov. Te slišiš povsod, bodi v kavarni, na ulici, ali v tramvaju. Posebno glasni so poljski dijaki, ki so povsod in jih je lahko spoznati, ker so vsi uniformirani. Večkrat se ti zdi, ko prideš v bližino kake poljske gručice, ki tako kramljajo v svojem milem poljskem jeziku, da si v kakem slovanskem mestu. K temu pride še pol milijona Čehov, stalno bivajočih na Dunaju, tako da si res v največjem avstrijsko-slovanskem mestu. Večkrat, ko sem se vračal zvečer iz gledališča, in sem čul skoro samo našo govorico, sem študiral, če se sme sploh Dunaj še imenovati samo nemško mesto. Sicer pa so Dunajčani napram vsem jako uljudni in Bog dal, da bi sledila temu zgledu tudi vsa druga avstrijska mesta.

L. Zor.

Pripomniti je, da so bolgarske pehotne divizije bile po prejšnji organizaciji sestavljene iz 4 pešpolkov, 1 rezervne brigade, 9 brzostrelnih baterij, 3 baterije starejšega sestava (za rezervno brigado), 1 bojne možnarske baterije ter 2 škadronov konjice, z vsemi potrebnimi zavodi; te divizije so bile torej pravzaprav mali armadni zbori.

Ukaz, da je sovražnosti ustaviti, je bil izdan 30. julija 1913 zvečer. Temu je sledil začasni in končni mir, sklenjen v Bukarešti. Od tega časa sta pretekli več kot dve leti. Bolgarija, ki jo je izid te bratomorne vojne zadel v srce, je gotovo storila vse, da svojo hrabro vojsko kolikor mogoče pomnoži in preosnuje ter okrepi. V kakšni porazdelbi in moči bo Bolgarija po sedanjih mobilizacijah morebiti stopila na bojišče, o tem je seveda, kakor že spredaj omenjeno, nemogoče danes kaj zanesljivega povedati.

Načelnik generalnega štaba je sedaj bivši vojni minister Bojadjev, ki je v Balkanski vojni izkazal ne le svojo osebno hrabrost, marveč tudi očetovsko ljubezen do svojih čet.

Ni izključeno, da se v slučaju vojne spomnijo zopet na generala Fičeva, ki je bil za Balkanske vojne načelnik generalnega štaba in je priznan kot ženijalen strateški prve vrste. Šele pred nekaj tedni je kot vojni minister odstopil, in sicer samo iz zdravstvenih razlogov. Bržkone mu je tudi nenadna smrt hčerke, ki jo je v Silvestrovi noči 1915. v mestnem Kasinu zadela bomba, ranila srce.

Bolgarski častnik o armadi.

Reuterjev zastopnik je imel pogovor z nekim bolgarskim rezervnim častnikom, ki se sedaj vrača v Bolgarijo. Častnik je izjavil, da obsega splošna mobilizacija 10 divizij bolgarske armade, ki se je po balkanski vojni pomnožila za eno divizijo. Pred vojno je štela armada 216.000 mož, sedaj 250.000. Uspeh mobilizacije je pa vselej za 10 odstotkov višji nego cenitev. Pomanjkanje častnikov, ki je nastalo v balkanski vojni, se je sedaj odpravilo z gojenci obeh bolgarskih vojaških akademij. Rezervni častniki so vse ljudi z akademijo ali srednješolsko izobrazbo. Dejstvo, da so minoli teden poklicani pod orožje Macedonci, kaže, da hoče vojni minister razpolagati z vsemi službe sposobnimi ljudmi v deželi. Kolikor ve, se je za opremo vojske v zadnjih mesecih tako obilno preskrbelo, da se je za vsakega 40 polkov nabavilo 6000 popolnih oprem, tako da bodo sedaj pod orožje poklicani rezervisti bolj opremljeni nego ob balkanski vojni. S Kruppovimi topovi, ki jih je bolgarska vojska uplenila l. 1912/13, je bilo mogoče z brzostrelnimi topovi preskrbeti tudi tiste polke, ki jih doslej niso imeli. Obenem so se v službi ohranili tudi nebrzostrelni topovi, tako da se je bolgarska artiljerija pomnožila približno za tretjino. Armada je trdo delala in duh med častniki je zgleden.

Sporazum umaknil predloge.

Pariz, 3. oktobra. (Kor. u.) »Temps« poroča: Sporazum štirih obvešča grško vlado, da je umaknil predloge, ki so se stavili Bolgariji za slučaj, če se udeleži vojske proti Turčiji. Izkrcale se bodo kmalu v Solunu francoske in angleške čete.

Bolgarski poslanik odpotoval iz Niša.

Bolgarski poslanik v Nišu se je vrnil v Sofijo in imel s kraljem daljši razgovor.

Ententa izkrcava čete v Solunu.

Solun, 2. oktobra. (Kor. u. Zakasne-lo.) Priplulo je več angleških križark in za danes pričakujejo izkrcanja 40.000 mož.

Pariz, 3. oktobra. »Temps« poroča: Četverospornost je sporočil grški vladi, da se je umaknilo predloge stavljene Bolgariji, da se udeleži vone proti Turčiji. V kratkem se imajo izkrcati v Solunu angleške in francoske čete.

Solun, 3. oktobra. Včeraj je prišel angleški general Sir John Hamilton s svojim štabom in okoli 20 francoskih častnikov.

»Frankfurter Ztg.« javlja 3. iz Carigrada: Vsak dan je bolj jasno, da si je ententa izbrala Solun za operacijsko bazo.

General Hamilton v Solunu.

Solun, 3. oktobra. (K. u.) Tu sem je došel včeraj angleški general sir Hamilton.

Grška protestira, a se ne upira.

Berlin, 4. oktobra. »Lokalanzeiger« poroča iz Aten: Francozi so že pričeli izkrcavati čete v Solunu. Venizelos je vložil protest, ker še ni dan slučaj, da bi morala nastopiti kot zaveznica Srbije in ker izkrcavanje krši mednarodno pravo.

Curih. Sonninu in Salandri blizu stoji »Giornale d' Italia« piše, da je izkrcanje sklenjena in gotova stvar. Potrebna kršitev grške nevtralnosti je brez pomena in samo vprašanje oblike, ker ententa pri kršitvi zasleduje važne cilje, in se Grška najbrže ne bo praktično uprla kršitvi.

Atene, 1. oktobra. Posvetovanja med Venizelosom, zastopniki entente ter srbskim in rumunskim poslanikom se tu vsak dan nadaljujejo. Listi Venizeloseve barve priobčujejo agitacijske članke proti Bolgariji in Nemčiji.

Berlin, 2. oktobra. Iz Bukarešte se poroča, da poskuša Venizelos Rumunijo pridobiti za skupen nastop proti Bolgariji. Grčija in Rumunija naj Bolgariji izjavita, da bosta resno nastopili, če bi Bolgarija napadla Srbijo. Rumunski kabinet je že dvakrat odbil posvetovanja o tem vprašanju, dasi je grški poslanik silil, da se mu da odgovor in so ententini zastopniki vse storili, da bi dobili odgovor od Rumunije, ali se drži Bratianu zelo rezervirano.

Atene, 3. oktobra. Položaj je trajno resen. Angleži delajo s polnim parom, da bi uresničili svoj načrt. Kralj se še ni odločil. Venizelos je predložil kralju dekret za podaljšanje obsednega stanja.

Dvumno zadržanje Grške.

Frankfurt, 3. oktobra. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz Aten:

Konec včerajšnje konference med kraljem in Venizelosom je bil, da je kralj odobril vladne odredbe za mobilizacijo z ozirom na izjavo Radoslavova, da Bolgarija proti Grški nima agresivnih namenov in sodi, da bo še nadalje mogoče ohraniti oboroženo nevtralnost, o vprašanju zavezniške dolžnosti Grške nasproti Srbiji pa se ni nič končnega sklenilo, ker zadeva še ni nujna.

Nasprotje med Venizelosom in kraljem.

Kodanj, 4. oktobra. »Hovestaden« piše, da je več znakov o novi poostritvi razmerja med kraljem in Venizelosom. Venizelosova politika je vedno bolj v nasprotju z nazorom generalnega štaba in tako je notranji spor vedno bolj verjetnejši.

Bukarešta »Dimineata« piše, da se v Atenah splošno pričakuje, da pride na vlado koalicijsko ministrstvo vseh strank.

Grški kralj odpotuje v Solun.

Berlin, 2. oktobra. (Kor. ur.) Wolff poroča iz Aten: Kralj Konstantin odpotuje te dni v Solun.

Venizelos na delu.

Frankfurt ob Meni, 2. oktobra. »Frankfurter Ztg.« piše: Dokler ostane Venizelos na vodilnem mestu, se ni čuditi, če je stališče Grčije negotovo. Njegove simpatije so na strani entente. Venizelos hoče na vsak način poslati Srbiji 100.000 mož. Grški generalni štab tudi ni ničesar ukrenil, da bi preprečil izkrcanje pomožnega zborna entente v Solunu.

Italija ne izroči grških otokov.

Bukarešta, 4. oktobra. Iz Soluna poročajo: Na poziv Grške, naj Italija izroči grške otoke, je italijanska vlada odgovorila odklonilno.

Grška ni vezana ententi.

Carigrad, 4. oktobra. (K. u.) »Tanin« prinaša atensko pismo, kjer je rečeno, da je grški narod sprejel mobilizacijo brez navdušenja, ker noče, da se Grška v brambi Srbije spusti v pustolovščine. Pismo zagotavlja, da Grška ni prevzela nobene obveznosti proti ententi. Kralj je odklonil francosko ponudbo za 100 milijonov posojila.

Nasprotujoče vesti o Grški.

Iz Aten poročajo: Vsled brzojavke bolgarskega carja kralju Konstantinu je razpoloženje za Bolgarijo med Grki zelo narastlo. Listi zahtevajo, naj se srbsko-grška pogodba odpove. Baje je že dogovor med Grško in Bolgarijo, po katerem Grška da Bolgariji Kavalo in Dramo z zadaj ležečim ozemljem, izvzemši Sereta, dobi pa nazaj Gjevجلي in Doiran.

× × ×

Srbski vojni svet v Kragujevcu.

Neposredno po razglasitvi bolgarskega mobilizacijskega ukaza se je vršil v Kragujevcu veliki vojni svet. O tem se poroča iz Sofije:

Kronskega sveta so se udeležili kralj, prestolonaslednik Aleksander, vsi ministri, več generalov in srbski poslanik v Sofiji. Antič, ki je na lastno pest prihitel v Niš in odond v Kragujevac.

Vojvoda Putnik je najprej poročal o stanju vojske. Ker je v zadnjih mesecih trajno vladal razmeren bojni mir, je bilo mogoče nadomestiti vse izgube, ki jih je utrpela srbska vojska od začetka vojne na ljudeh, topovih in vojnem materialu, tako da je danes srbska oborožena moč v istem stanju kakor ob začetku vojne. Oskrbovanje armade se je v zadnjem času znatno izboljšalo, dovoz živil je sedaj popolnoma urejen. Le v streebi ranjencev vlada še velika nepreglednost. Srbija je glede dopolnjevanja medicamentov in obvezil popolnoma odvisna od dovoza iz dežel zaveznikov. Pred vojno zbrane zaloge so davno izčrpane in v nadomeščanje so včasih nastopile take ovire in težave, da so ranjenci in bolniki včasih po več dni ostali brez redne streebe. Trenotno vlada veliko pomanjkanje zdravnikov. Samoposebi se razume, da bo hrabra srbska armada tudi proti novemu sovražniku izvajala pogumen odpor, četudi skoro ni pričakovati, da bi mogla silni boj na dveh frontah zmagovalno prestati.

Nadalje je Putnik izjavil, da bodo sovražniki napadli Srbijo s severa, zahoda

in z juga. Armada je sicer sveža, nadomestili so ves material in odpravili pomanjkanje častnikov in rekrutov. Duh, ki preveva armado, je izboren. Od zaveznikov so dobili težke topove. A če se tudi armada bje do zadnjega moža, se mora le računati s silovito močjo sovražnika. Poraz le na eni bojni črti odloči usodo vojske, ker bi bile v takem slučaju ogrožene zveze ostalih bojnih črt. Na silovito pomoč zaveznikov ne računa več.

Pasić je naznanil, da so mu iz Sofije došla zadržila, da mobilizacija ni naperjena naravnost proti Srbiji; bolgarska vlada ne namerava poslati svojih bojnih sil v Macedonijo, le splošni politični položaj na Balkanu je nagnil bolgarsko vlado do tega, da se z oboroženo nevtralnostjo pripravi na vse možnosti. Toda bolgarskim zadržilom ne veruje ter je prepričan, da bodo v nekaj dneh nastopili dogodki, ki bodo dovolj važni za Bolgarijo, da bo opustila svojo oboroženo nevtralnost in vkorakala v Macedonijo. Za vsakega nepristranskega presojevalca položaja mora biti jasno, da Srbija Macedonijo ne bo mogla uspešno braniti pred bolgarskim navalom. Stoji na stališču, da se macedonsko vprašanje v sedanjem štadiju veliko bolj tiče četverospornazuma nego Srbije. Življenjski interes entente zahteva, da prepreči zasedenje Macedonije; kajti ako dobi to ozemlje v roke Bolgarija in ako dosežeta osrednji velesili svoj cilj: prehod skozi Srbijo v Turčijo, potem je za četverospornazum na Balkanu vse izgubljeno, potem naj svoje nade na Carigrad in uspešno brambo Egipta pokoplje. Nobena sila na svetu in nobena še tako velike zagotovitve bi v tem slučaju ne mogle nagniti Rumunije in Grške do tega, da bi šli z entento. On je za to, da se zastopnikom četverospornazuma še enkrat pojasnijo posledice njihovega postopanja in da se proti Bolgariji ne izvaja velikega odpora, marveč vsa moč zastavi proti Avstro-Ogrski.

Angleška vodi Srbijo.

Sofija, 3. oktobra. Angleška je zahtevala od srbske vlade neomejeno pooblastilo, da uredi difference z Bolgarijo. Pasić je baje dal pooblastilo, pridržal pa si je zadnjo besedo.

Srbija prosi Črnogoro za čete.

Dunaj, 4. oktobra. »Telegraphenunion« poroča: Srbski poslanik v Črnigori je bil pred nekaj dnevi sprejet od kralja in ga je v imenu srbske vlade prosil, naj Črnagora pošlje pomožne čete Srbiji. Kralj Nikita je odgovoril dobesedno: »Nimam nobenega odvisnega moža. Vsi moške do 70. leta, celo bolni so pod orožjem. Danes moramo misliti v prvi vrsti na lasten obstoj.«

Srbski uradi zapuste Niš.

Sofija, 4. oktobra. Iz Niša poročajo zanesljive vesti, da je srbska vlada odredila, da morajo vsa ministrstva, skupščina, železniško ravnanstvo, drugi važni državni uradi in banke zapustiti Niš.

Vlada preloži svoj sedež v Pristino, kjer so najeli številna poslopja in postavili pod vodstvom Angleževčasne zgradbe, da bo za urade dovolj prostora.

Beg prebivalstva iz Belgrada.

Iz Belgrada beži prebivalstvo. Spomenik kneza Miloša Obrenovića, ki je bil postavljen pred gledališčem, je prepeljan v Pristino. Tekom bombardiranja mesta je hotel »Moskva« tako poškodovan, da so morali tretje nadstropje popolnoma podreti.

Brzojavke med carjem in srbskim prestolonaslednikom.

Sofija, 4. oktobra. Iz Niša poročajo, da sta ruski car in srbski prestolonaslednik izmenjala dolge brzojavke. Prestolonaslednik se je nekako opravičeval carju radi stališča Srbije v macedonskem vprašanju. Kakor se čuje, je bil odgovor carja zelo kratek in je v Nišu napravil neprijeten vtis.

× × ×

Stališče Rumunije.

Bukarešta, 4. oktobra. Iz Carigrada javljajo: Oficijozni »Vital« prinaša poročila grških listov v Solunu in Atenah, po katerih je rumunska vlada na večkratna vprašanja odgovorila, da se bo Rumunija v slučaju bolgarskega napada na Srbijo ali Grško omejila samo na varstvo svojih narodnih interesov in je v Nišu napravil neprijeten vtis.

Iz Rumunije.

Kolin, 1. oktobra. »Köln. Ztg.« poroča iz Bukarešte: Francosko-ruska poročila o zmagah zadnjih dni so zelo vplivala na lahko razburljivo ljudstvo rumunskega glavnega mesta. Gotovi politiki upajo zdaj na pričakovani protisunek zaveznikov, ki bo povzročil odločitev rumunske politike proti osrednjima vlastima. Resnejši politiki se niso dali premotiti od splošnega navdušenja. Hočejo najmanj počakati, da se razjasni položaj na bojiščih.

Lugano, 4. oktobra. Bukareški dopisnik »Tempsa« piše, da je ni bolj neresni-

ne vesti kakor je ta, da bo Rumunija skoro posegla v boj na strani entente.

Giolitti v Rumuniji.

«L'Eclair de Balcans» prinaša razgovor z bivšim laškim ministrskim predsednikom Giolittijem: Rumunija bo ostala nevtralna, ker po mojem mnenju ne more več nastopiti. Za deželo bi bilo bolj pametno slediti Bratianujevi politiki: potnežljivo počakati na razvoj dogodkov. Zemljepisni položaj Rumunije je neugoden. Na eni strani ogrožena od Rusije, je tudi pred povečano Srbijo v nevarnosti, ker če Srbija uresniči svoj naroden ideal, postane narod s 15 milijoni ljudi. Zato mora Rumunija žetati, da se Italija udomači na Balkanu. Mogočna Italija na Balkanu je najboljša bodočnost za rumunsko vodilno mesto. Popolnoma odobravam Sonnino in Salandrovo politiko na Balkanu. Italija mora za vsako ceno postati velika balkanska sila, kar se tiče Bolgarov, je gotovo pričakovati presenečenja, toliko bolj, ker je kralj prepričan o nemški zmagi.

Rumunija naj mobilizira.

Budimpešta, 4. oktobra. «Politika Hirdo» javlja: Včeraj se je v Bukarešti v

hotelu »Boulevard« vršila seja, katere se je udeležilo okoli 70 poslancev in senatorjev. Sprejeli so predlog Take Jonescuja, da se pozove vlado za takojšnjo odreditev mobilizacije.

Obupni napori štirispornazuma v Rumuniji.
Bukarešta, 4. oktobra. Diplomacija štirispornazuma se obupno trudi, da bi vsaj Rumunije ne izgubila za svojo stvar. Bolgarska mobilizacija je le pretveza, da bi spravili Rumunijo na stran štirispornazuma.

Rumunija se ne gane.

Curih, 2. oktobra. «Corriere della sera» javlja iz Bukarešte: Izključeno je, da bi Rumunija v bližnjih dneh mobilizirala. Ministrski svet se je odločil za dosedanjo politiko, ker Bolgarija ne ogroža Rumunije.

Poslanik Wangenheim se vrača.

Carigrad, 2. oktobra. Po dva in pol mesečnem dopustu se je vrnil nemški poslanik baron Wangenheim. Za časa bivanja na Bolgarskem so ga zelo častili. Z ozirom na velike zasluge, katere si je tekom daljših pogajanj Wangenheim pridobil za novo orientacijo bolgarske politike, je v tem vidno znamenje bolgarskega plačila.

Napad Rusov proti Hindenburgu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. oktobra. Uradno se razglša: Včerajšnji dan je minil brez posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. oktobra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Rusi so včeraj po uspešni pripravi z artiljerijo napadli skoraj na celi bojni črti med krajema Postavi in Smorgon v gostih množicah. Napad se je izjalovil z nenavadno velikimi izgubami. Ponočna delna podjetja so ostala ravnotako brezuspešna. Tudi južnozahodno od Lennwadena (ob Dvini) je bil odbit nek sovražnik sune. — Pri ostalih vojnih skupinah je položaj neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Vojni tiskovni stan objavlja rusko uradno poročilo z dne 30. septembra: Na bojni črti pri Rigi malo važni prodiralni poizkusi Nemcev. Na vzhodnem bregu potoka Rivu (?) (pri Kemernu) so se Nemci poizkušali ustaliti, a so bili vrženi nazaj na drugi breg. Nemci so tudi napadli pokopališče pri vasi Wetzrose (?) (severnozahodno od Biragalea), a bili so tudi tam odbiti. Pri Dvinsku nič posebnega. Prodiranje sovražne pehote južno od jezera Drisvjat je ustavil napad naše konjenice. Na bojni črti južno od jezera Boginsko se je obrnil položaj v mnogih bojih nam v korist. Naše čete prodirajo na več mestih proti vzhodu. Pri vasi Lioulki (?), južno od jezera Neroz, je bil z našim odločnim presenetljivim napadom sovražnik vržen in se umika v neredu. Boj pri vasi Danuszewo (ob Viliji, ob reki navzdol od Smorgona) se je končal nam v korist. Sovražnik je pa poizkušal brezuspešno pričeti z ofenzivo. Na bojni črti Knevo—Kraszyn (severovzhodno od Baranoviča) — zgoranja Szczara — prekop Oginski veliko krajnih podjetij, ki niso splošnega položaja nikjer važno izpremenili. Ob srednjem Stiru pri Czartoryskem in vzhodno od Kolkega se bojujejo. Sovražnik je bil izgnan iz vasi Kozlinicz ob Stiri (po reki navzgor od Czartoryska). Osvojili smo tudi vas Koszysce (vzhodno od Kolki), kjer smo vjeli 5 častnikov in 100 mož. Vzhodno od Lucka, ki smo ga bili pred dvema dnevi popustili, se je bil zelo trdovraten boj pri vasi Silno. V sled sovražnega napada so se morale naše čete umakniti iz nekaterih odsekov. S ponovnimi napadi iz vasi Cuman (južno od Silna) se nam je posrečilo, da smo prodirali in pregnali sovražnika iz utrdb. Odbit je bil protinapad sovražnika pri vasi Karpilo (blizu Cumana).

Uspeli tudi niso sovražni ofenzivni poizkusi pri vasi Cebrov (severozahodno od Tarnopola) in južnozahodno od trga Kozlov. Spopadli so se bili večkrat naši kavalerijski oddelki in sovražne sprednje straže na levem bregu Stripe pri vaseh Dobropolje in Hmjelovka (južnozahodno od Trembovle).

Pričakujoč natančnejših poročil o položaju se vzdrži generalni štab začasno, da bi razglasil in tolmačil mnogo podatkov, s katerimi razpolaga glede na ugoden položaj naše armade. Za zdaj smatra generalni štab kot primerno, da obvešča, da se vsled cele vrste uspešno končanih in razvijajočih se podjetij opaža glede na položaj v bojni črti naših armad in o stanju čet za nas ugoden potek. Duh čet, ki se javlja z gorečim navdušenjem v nešteti bojih zadnjih čet, se je dvignil iznovi vsled uspehov zadnjega časa nad Nemci v vztrajnih bojih moža proti možu, priborili so se uspehi in srečno se je izvedel prehod v ofenzivo proti Nemcem, kar se je poseben mnogokrat zgodilo na bojni črti vzhodno od črte Swanzjany—Oszmjana.

V nemških vrstah opazovana malodušnost vpliva na duh naših čet. Ta malodušnost se pojavlja v pogostejših slučajih, da Nemci lahko ranjene vojake in tudi dele svojih trenov med umikanjem popuščajo, da mečejo proč orožje in strelivo in da se udajajo, njih ogenj je nereden in nervozen.

Velikopotezna, metodično po naših zaveznikih na zahodni bojni črti proti Nemcem istočasno z našo ofenzivo izvedena ofenziva daje nov nagib, da se okrepuje vera zaveznikov na obojestransko silo in na obojestransko vojne lastnosti.

Petrograd, 2. oktobra. Včeraj je poročal generalni štab: Nemški napad v okolici Misshofa na železnici vzhodno od Mitave (31 km v smeri Jakobova) ni imel uspeha. Nemška letala so zmetala nekaj bomb na Dünamünde, Rigo in kolodvor Oger pa brez vojaške škode. Pri Grendse- nu (14 km zahodno od Dvinska) severozahodno od Swenten jezera so Nemci po ljutem obstreljevanju napadli in vzeli nekaj naših jarkov. Odbili smo nemške napade okoli Berghofa pri jezeru Medum in soteski ob zavinku jezera Driswiaty. V naskoku

smo vzeli vas Dunilovice severovzhodno od jezera Miadzo in ravnotako smo vrgli sovražnika iz vasi Ožuni in Miadzola. Pri vasi Ugly je naša konjenica napadla sovražno pehoto, vzela precej voz in 70 mož. Na nekem drugem kraju smo zajeli nad 100 voz, konj in orožja in nekaj ujetnikov. Pri zasledovanju smo posekali precej Nemcev. Pri vasi Jaty južno od jezera Narocz smo strli sovražno stotnijo in ostanek ujeli. Na spodnjem Serveču vzhodno od Novega Grodeka so naše čete brez streljanja vpadle v vas Šuki severozahodno od Koreli- čev. Nemci so zbežali v svojo glavno postojanko, zmetali proč orožje in strelivo in so imeli pri Koreličih okoli 100 mrtvih. Dalje proti jugu smo Nemce zavrtili z nenadnim napadom pri Novosjolskem; ujeli smo nekaj mož in zaplenili stvari, kar se še ni prestelo. Pri Zarjecju in Denišovstu južnovzhodno od Baranovičev smo vrgli sovražnika čez Ščaro. Ob srednjem Stiru pri Bolarki južnovzhodno od Kolkov so Nemci po artiljerijski pripravi napadli na naše čete. Po sto korakih so že imeli ogromne izgube, niso se mogli več držati in so v neredu bežali. Trdovraten je bil boj med Majdanom in Blarko. Po došlih vesteh so avstrijski letalci poizvedovali po naši skrajni levici. Da se izognejo našim strelom so leteli čez Rumunsko ozemlje. Kakor poročajo poveljniki so nemške in avstrijske čete v zadnjih bojih ob Stiru rabile skoro izključno eksplozivne izstrelke.

C. KR. VOJAŠKI GENERALNI GUVERNER V LJUBLINU.

Dunaj, 4. oktobra. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: C. in kr. vojaški generalni guverner na Poljskem je premestil svoj sedež iz Kiele v Ljublin.

RAZNO IZ RUSIJE.

Curih. Več ruskih mestnih uprav, med njimi moskovska, je demonstrativno odklonilo udeležbo pri odboru za vojno pomoč, katerega zaščitnik je carjevič.

Krakov. «Nowa Rreforma» poroča iz Petrograda: Na carjev ukaz je bilo odstavljenih pet ruskih generalov, ki so bili poveljevali volhinski armadi.

Genf. «Tribune polonaise» poroča iz Moskve: Carsko vseučilišče v Moskvi je izseljenemu carskemu ruskomu varšavskemu vseučilišču odredilo uporabo učnih pripomočkov.

VELIKANSKA NOVA RUSKA LETALA.

Pariz, 3. oktobra. (K. u.) «Eclair» poroča: Rusko vojno vodstvo preizkuša velikanska letala vrste Sikorski, ki naj bi uničevala obstreljevalna letala. Letala so zelo nerodna.

VESTI POLJSKIH LISTOV IZ KJEVA.

Krakov, 1. oktobra. «Gazeta Porana» poroča iz Kijeva temeljem vesti iz ruskih virov: V Kijevu in okolici vlada panika, ki je postala že katastrofalna. Zloglasni lvovski ruski list «Prikratskaja Rus», ki se je po odhodu Rusov z njim vred tu sem preselil in v Kijevu dalje izhajal, je sedaj začel prenehati izhajati. Uvodnik zadnje številke se bridko pritožuje, da je ruska družba nasproti «Karpatski Rusiji» pokazala tako brezbriznost. Mestni poveljnik v Kijevu, general Mavrin, je dogovorno z merodajnimi činitelji izdal sledeče odredbe: Zabrani oziroma omeji se dohajanje nadaljnjih beguncev iz južnozahodne Rusije. Novi begunci se odpremiijo v notranjo Rusijo. Že v Kijevu nastanjeni begunci se pošljejo v pokrajine vzhodno od Dnjepra, kar tvorijo nalezljive bolezni, ki med njimi razsajajo, veliko nevarnost za mesto. Razširjevanje vznemirjajočih vesti se bo strogo kaznovalo. Prebivalstvo se bo pravočasno opozorilo, če bi mestu pretel sovražnik. Evakuiranje se bo odredilo samo glede zdravih vojaških obvezancev od 17. do 50. leta.

AMERIKA POŠILJA STRELJIVO V VLADIVOSTOK.

Rotterdam, 3. oktobra. Iz Newyorka se poroča: Od začetka septembra se pošiljajo prevozi streljiva in drugega vojnega gradiva, odtod v Rusijo po Panamskem kanalu. Dotične ladje pripeljejo gradivo v Vladivostok. Z angleškim parnikom »St. Leonhard« so odpremili v Vladivostok tudi velike množine železniškega gradiva. Ta parnik je dala Anglija Rusiji za dobo vojske za take prevoze na razpolago.

Z ozirom na slabe poštne zveze naročite takoj srečke „Slovenske Straže“! Žrebanje je že 26. oktobra. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Iz življenja v Gorici.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V Gorici, 1. oktobra 1915.

V Gorici ni miru, tako je moral vsakdo sklepati ob poročilu generalnega štaba glede dogodkov prejšnj soboto in ponedeljek, dne 25. in 27. septembra. Lahi so tedaj obstreljevali oni del mesta, kjer se nahaja osrednje semenišče, ki je bilo prirejeno v bolnišnico Rdečega križa. Granate in šrapneli so padali tedaj po dve uri na Semeniško ulico, na ulico Sv. Ivana in Gosposko ulico. In tedaj res ni bilo miru, a samo na tem mestu. Gorica je namreč tako razsežna, da se na enem koncu niti ne opazi, ako padajo in pokajo na nasprotnem koncu granate in šrapneli. To se je že nešteto krat konstatiralo, posebno če se je vršilo obstreljevanje podnevi. — Pri zgoraj navedenih obstreljevanjih je bila le ena oseba smrtno poškodovana in še ta na cesti. Drugače se tedaj ni zgodila niti najmanjša poškodba na ljudeh. Sploh obstreljevanja niso tako nevarna, kakor bi človek na prvi mah mislil. Vse je odvisno od prvega in drugega strela. Kdor je zadet tedaj, ostane zadet. Pred temi strelmi se je težko varovati, ker pridejo popolnoma nenadoma. Kar jih sledi prvemu ali drugemu, so že bolj nedolžni; padajo sicer na ulice, na strehe, v zidove; tu napravljajo škodo, a ljudje so tedaj že na varnem. — Semeniška ulica kaže sedaj res povsod sledove sovražnih strellov: vse cestne svetilke razbite, šipe po hišah stolčene, zidovi preluknjani in poškodovani, tudi vrata, okna ali strešni deli demolirani; celo cestni tlak je bil po granatah razbit, pa je sedaj zopet popravljen. V Montovo hišo je prišlo kar pet strellov; krog in krog Knjižarne K. T. D. se vidijo velike luknje v zidovih, ki so jih napravile granate oziroma šrapneli. Bilo je tiste dni na teh prostorih kakor kak sodnji dan. Strel je prihajal za strelom; sledil jim je strašans pok, potem rožljanje po cestah, strelah in zidovih; kakor toča so pršeli povsod okoli drobci granat in šrapnelov, šrapnelske kroglice, zdrobljena opeka, strešni kosci, omet in kamenje. Dim se je širil na vse strani in oster neznosen duh po žveplu.

Značilni dogodki so se odigrali v bolnišnici Rdečega križa v osrednjem semenišču. Tam so ležali v sobi v II. nadstropju ravno nad operacijsko dvorano, ki jo tudi generalni štab omenja v svoji brzojavki, težko bolni vojaki v svojih posteljah. Kar pričnejo dohajati in pokati v njih neposredni bližini granate in šrapneli. Z veliko težavo in z vso naglico zlezajo bolniki s svojih postelj skozi sobo ven na hodnik. Komaj so bili na hodniku, pa pride skozi odprto okno granata ravno v sobo, kjer so bili trenutek prej še v svojih posteljah, udari ob pod ter se razpoči z groznim pokom ob njem, ga raznese in prodere v operacijsko sobo, ki je bila spodaj. Kosi poda in drobci granat so leteli s strašno silo krog in krog, trgali in rušili postelje, sobne stene in strop, razbili šipe in okna in vrata, medtem ko se je vse napolnilo z dimom in smradom po žveplu — a bolnim vojakom se prav ničesar ni zgodilo! — Drugo! V hiši tik glavnega semeniškega poslopja je tudi ob istem času ležalo nekaj bolnih sester na svojih posteljah. Stregle so bile bolnikom in si nalezle pri tem bolezen še same. Nihče ni bil pri njih. Pa prične obstreljevanje! Strel za strelom! Bilo je grozno; njih soba je bila sovražnim topovom najbolj izpostavljena. Zopet zamolkel pok v daljavi in že prileti granata med groznim žvižganjem zraka skozi okno ravno v njih sobo, pade na posteljo, ki je bila baš prazna, zarije se vanjo, a — se ne razpoči! Seveda se bolne sestre vse preplašene vzdignejo sedaj s svojih ležišč ter odhitijo z zadnjimi napori v varnejše prostore. Niso pa bile še dolgo

v njih, ko pribesni nova granata v streho njih hiše, ki jo prodere ter se potem med groznim hruščem vsuje z zidovjem vred v sobo, v kateri so se malo minut prej nahajale. Njim samim se pa prav ničesar ni zgodilo. — Niso li to čudni slučaji? Kako skupaj druga poleg druge: smrt in rešitev! Človek kar onemi ob njih! Mi, ki vemo, da ne pade niti en las z naših glav brez vednosti in volje božje, vidimo v njih poseben, da, kar naravnost presunljiv izraz skrbi in previdnosti Očeta v nebesih, ki pazi nad nami, ki so se njemu posvetili oziroma se oddali njegovi oskrbi. Oba slučaja sta se odigrala pri obstreljevanju, bolnišnice Rdečega križa v osrednjem semenišču soboto dopoldne, dne 25. septembra.

Sicer pa ni treba misliti, da je bilo obstreljevanje Gorice omejeno samo na zgoraj omenjena dneva. 24. septembra so padali sovražni strelji na deželno umobolnico; 22. in 23. na ulico sv. Klare in Novega mosta; 29. na Morellijevo ulico itd. To je v Gorici nekaj vsakdanjega.

V bojni črti vlada pri Gorici, kakor znano, na splošno že dolgo časa mir. Zato so vojaki v tej dobi izumili posebno industrijo. Iznajdljivi so pa res! Iz aluminija, ki ga Lahi v svojih šrapnelih in granatah pošiljajo na to stran, izdelujejo zelo lične prstane vseh mogočih oblik. Ni že vojaka, bodisi častnika ali prostaka, ki bi vsaj enega takega prstana ne imel kot spomin na Gorico, Podgoro in Kalvarijo. Pa tudi civilisti si jih kupujejo od vojakov za ceno ene do dveh kron, da jih potem nosijo kot spomin na boje pri Gorici in Podgori. — Laški šrapneli in granate imajo dalje okrog jeklenega ovoja tudi bakrene obročke. Vojaki te obročke zbijajo z ovojev ter jih prirejajo z malim trudom v prav lične zapestnice, ki se seveda za višje cene kupujejo kot spomin na boje pri Gorici za gospe in gospodične doma. Tako je prišlo, da so vojaki že vso zemljo po Kalvariji in v Podgori pregledali, da bi dobili pri glavah granat in šrapnelov aluminij oziroma bakrene obročke pri ovajih. Mnogo je tam doli jekla in železa, a nič več aluminija in bakra!

Požarov v Gorici radi obstreljevanja ni bilo še nobenih. Drugače pa v naših hribih, kjer so po vaseh hiše na mnogih krajih krite še s slamo. Nedeljo 12. septembra so Lahi obstreljevali Kal. Ena granata je zadela v hišo s slamnato streho. Streha se je užgala in kmalu je bila cela hiša v ognju. Ker je bilo vetrno in suho, se je ogenj hitro razširil ter prešel tudi na druga poslopja. Zgorelo je tedaj v Kalu 12 hiš. Nesreče na ljudeh pa ni bilo nobene.

Tudi pripovedke se pričnajo delati v Gorici. Ni skoraj ulice v mestu, ki bi ne bila čutila kdaj sovražnih strellov. Vsi trgi in vse cerkve so imele že več ali manj njih obiske. Samo na eno mesto niso še prišli, na Kostanjevico oziroma na francišanski samostan s cerkvijo na njej! Štiri mesece že stoji pred Lahi nedotaknjena! Zakaj puščajo Lahi ravno to točko pri miru? Zakaj, zakaj? Ljudje so ugibali in ugibali in kot končni rezultat se pripoveduje sedaj to-le: V grobnici tam gori počiva Karl X., francoski kralj, in še več drugih članov iz slavne francoske kraljeve rodbine Bourbonov. Lahi, zavezniki Francozov, priznava, da samostanu in svetišču na Kostanjevici, ki krije v sebi tako velike spomine francoske preteklosti, da bi po zavzetju Gorice samostan in svetišče popolnoma nepoškodovano poklonili Francozom v dar kot znak prijateljstva, ki jih sedaj veže z njimi. To je pripovedka. Ampak na zavzetje Gorice bodo Lahi čakali še dolgo dolgo in ravnotako Francozi na dar, ki ga jim Lahi v smislu pripovedke hočejo pokloniti.

Krvaavo odbiti italijanski napadi na Tirolskem.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. oktobra. Uradno poročajo: Na tirolski bojni črti so pričeli Italijani živahnije delovati; na visokih planotah Folgarija in Lavarone so se zato vneli večji trajni boji. V dolini Tonale je bil z ljutim artiljerijskim ognjem pripravljen napad sovražnika na vrh Albioli sinoči krvavo odbiti. Na visoki planoti Folgarija so se nahajale naše postojanke na Plautu (severno od gore Maronia) od ranega jutra pod brzim streljanjem težkih in srednjih topov. Dopoldne so poizkusili slabi oddelki pripravljene sovražne pehote brezuspešen napad. Sovražnik je ponovil ta napad zvečer z močnimi silami, ki so jih sestavljale predvsem bersaljske in alpinske čete in se je približal našim oviram. Ponoči se mu je posrečilo, da je vzel neko oporišče. Naše čete so ga vrgle po trdovratnem boju, ki je trajal do jutranjih ur. Vse postojanke so ostale tako v naši posesti. Na visoki planoti Lavarone je že ožen naših topov prisilil prodirajočo pehoto, da se je morala z izgubami umakniti. Tudi v prostoru pri Buchensteinu se je lahko preprečilo prodiranje slabotnejših sovražnih oddelkov.

Na ostalih bojnih črtah nobenih bistvenih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Sodba laškega podčastnika o vojski.

Dunaj, 4. oktobra. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: List iz dnevnika nekega podčastnika italijanskega pešpolka št. 53 obezja sledeče besedilo: Kriče: Živio vojska! pa sede v kavarnah in v restavracijah, pijejo, žro in si puste dobro streči. V ustih imajo dolgo smotko, v rokah »Corriere della Sera« in kriče: Žive naši junaki, ki so umrli za domovino! Vi, ki niste ljudje, pridite, vzemite puško v roke in se bojujte z nami. Izmenjajte nas; zasedite naše mesto v strelskem jarku, kjer smo izpostavljeni vsakemu slabemu vremenu, dežju, snegu in vsem viharjem, tako pokažite svojo vztrajnost!

Odstavljeni laški generali.

Rim, 3. oktobra. (K. u.) Uradno se poroča: Odstavljeni so trije generalni poročniki in šest generalnih majorjev. Trije generalni majorji so bili imenovani za poveljnike mobilnih armadnih zborov, 14 generalnih majorjev je bilo imenovanih za generalne poročnike, 9 polkovnikov je imenovanih za generalne majorje.

Nerednosti v italijanski mornarici.

Lugano. (Kor. urad.) »Corriere della Sera« izvaja o nalogah novega laškega mornariškega ministra Corsi: Italija je prepričana, da vojna mornarica, ki ji poveljuje vojvoda Abruzzi, dokazuje, da zna delati čudeže glede na izurjenost poveljnikov in vojakov, a v arsenalih, v ladjedelnicah, glede na obrežno obrambo in v

municipijskih tvornicah se mora veliko preosnovati in izboljšati. Novi minister je z visokih mest odstranil vse tiste, ki so odgovorni za napake, kakor tudi nepotrebne ljudi. Trdi se, da bo načelnik mornariškega štaba Taon de Revel moral kmalu odstopiti.

Italijanske čete na francoski fronti?

Genf, 3. oktobra. Zanesljive vesti pravijo, da je zaprtje francosko-italijanskih mej v zvezi s prevozi italijanskih čet. Predor na zahodu se mora izvršiti pod vsakimi pogoji in z vsemi silami.

Posvetovanja v Rimu.

Pariz, 5. oktobra. (Kor. ur.) »Matin« izve iz Rima: Tu so se vršila posvetovanja, katerih se je udeležil ministrski predsednik Salandra z vsemi člani kabineta in državni podtajnik za municijo. General Porro je nalašč prišel s fronte. Zagotavlja se, da se je posvetovanje nanašalo na položaj na Balkanu.

Notranje posojilo Italije.

Chiasso, 3. oktobra. V Italiji bodo izdali petletne zakladne bone v skupnem znesku 100 milijonov lir, da vrnejo državnemu zakladu predujeme za železniške zgradbe in da se pokrijejo 3½% železniški boni.

Govor ministra Barzilaja.

K govoru ministra Barzilaja piše splitsko »Naše Jedinstvo«: Govor ministra Barzilaja nikogar pri nas ne vznemirja. Če je moral on s takimi argumenti opravičevati Italijo, da je šla v vojno, je pa nas vse razveselilo, da je to storila. In če on med besedami že joka, pa mi veseli komaj čakamo, da dovršimo z Italijo. Pomislite, tako hinavska, da je bila z nami, da bi se in kako bi se kasneje poplačala na naš račun. Pomislite, da je sprejela avstrijske ponudbe in ostala nevtralna! Kdo bi jih potem trpel, šarlatane, čes, da so oni s tem rešili Avstrijo! Tako je bolj. Naj hvali Barzilaj lokavost Italije, da je in zakaj je hajduško šla z Avstrijo roko v roki nad 30 let; jo bo že naša monarhija dobila pod nož, in to s pomočjo Hrvatov in Slovencev — pa ne bo več onih trgovinskih pogodb, ne regniskolske potuhe, ne paševanja po naših obalah in na morju, ne »Lege«, ne italijanstva v emblemu birokracije v zaščiti ces. kralji. Rinaldinijev. Vse to je bilo in prošlo in se ne bo več ponavljalo. In prisegamo pri svetli krvi in ranah sinov hrvaških dežela, ki so umirali in še umirajo ob Soči in na morju, pri grobovih padlih in zibelkah onih, ki se rode na teh obalah: Dolžnost nas živih bo, da čuvamo zupuščino mrtvih, za katero so umirali, a umirali so, da s plašča celokupne hrvaške domovine izginejo italijanske krpice. In izginile bodo in nihče več jih ne bo prišival. Hrvatska Hrvatom!

Napredovanje Nemcev pri Loosu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 4. oktobra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Včeraj zjutraj se je pripeljal pred Zebrügge pet monitorjev, ki so brezuspešno obstreljevali obrežje. Trije belgijski prebivalci so postali žrtve ognja. Naša obrežna artiljerija je zadela en monitor, ki so ga težko poškodovanega morali vleči proč.

Napadalna dela proti angleški bojni črti severno od Loosa, iz katerih so ponoči brezuspešno izpadli na naše postojanke, napredujejo dalje. Južno od potoka Souchez se je Francozom posrečilo, da so se ustalili v malem kosu jarka severozahodno od Givenchy. Južno od tega vrha so bili odbiti francoski napadi. Naši so zopet vzeli 40 metrov dolg kos jarka severovzhodno od Neuville.

Francozi so včeraj popoldne v Champagni brezuspešno napadli pri Massiges in severozahodno od Ville sur Tourbe. Osredotočili smo nanje ogenj, ko so se zbirali. Krepak ponočni napad na naše postojanke severozahodno od Ville sur Tourbe se je zlomil v ognju artiljerije in strojnih pušk s težkimi izgubami. Kolodvor Chalons, glavno zbirališče rezerv francoske napadalne skupine v Champagni, je danes ponoči z vidnim uspehom z bombami obstreljeval nek naš zrakoplov.

Najvišje vojno vodstvo.

French poročila.

London, 2. oktobra. Maršal French poroča 1. oktobra zvečer: Dne 29. septembra je sovražnik večkrat napadel naše postojanke severozahodno od Hullucha. Cel dan se je ljuto bojevalo z izidom, da smo obdržali vse svoje postojanke, razen na skrajnem levem krilu, kjer smo izgubili 150 metrov strelskih jarkov. Naše postojanke smo močno ojačili. Sovražni napadi so sedaj slabotnejši.

Dne 29. septembra popoldne je sovražnik razstrelil mino pod strelskim jarkom, ki leži južno od pota v Meenen in se je ustalil v naših najsprenejših vrstah. Prihodnji dan smo izvzeli malega kosa strelskega jarka vse zopet osvojili. Danes je položaj na naši fronti neizpremenjen.

Zadnjo noč so bili naši letalci zelo delavni. Poročalo se je o 17 zračnih bojih. Samo v enem slučaju je podlegel angleški letalec. Včeraj so naši letalci poškodovali železnice na sovražnem ozemlju. Glavna črta je na 15 mestih poškodovana; 5, najbrže šest vlakov je deloma porušeni. Kurilnico v Valenciennes smo z bombami zažgali. V nemškem železniškem prometu smo povzročili važno prekinjenje.

French priznava, da se je predor ponekrečil.

Rotterdam, 2. oktobra. »Daily News« poroča: French prizna, da so se Angleži na severnem delu napadalne fronte zvečer morali umakniti v svoje stare postojanke. S tem French odkrito prizna, da se je prvi prodiralni poizkus ponesrečil.

Kralj Frenchu.

London, 4. oktobra. (Kor. ur.) Kralj je brzojavno častital maršalu Frenchu. Brzojavka pravi, da je ljuti boj le predigra še večjih dejanj in nadaljnjih zmag.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 30. septembra ob 3. uri popoldne: V Artois je nameril sovražnik ljuto ogenj na naše nove postojanke vzhodno od Soucheza. V Champagni smo zasedli več mest druge nemške obrambne črte zahodno od griča Tahuro in zahodno od Navaruina (13 km severno od Souain). Tu so prekoračili posamezni deli naših čet nemško črto in so odločno prodirali naprej, a napredka niso mogli držati radi

ljutega ognja artiljerije in ognja na krilu. Osvojene točke sovražne druge črte se nahajajo trdno v posesti naših čet. Južno od Riponta smo izpopolnili osvojitve prve nemške črte z zavzetjem važnega oporišča Ouvrage de la Defante. Na ostali bojni črti je potekla noč mirno. Kljub neugodnemu vremenu so metala naša zračna brodomlja včeraj bombe na zvezne črte za nemško bojno črto. Z granatami so bili obstreljevalni kolodvori Barancourt (12 km severovzhodno od Reimsa), Warmeriville, Pont Faverger, St. Hilaire le Petit in neka kolona, ki je korakala pri Sonime-Py.

Ob 11. uri zvečer: V Belgiji podpira naša težka artiljerija podjetja angleške mornarice proti nemškim obrežnim baterijam. V Artoisu nobenih posebnih bojev. V okolici pri Roye je sovražnik nekoliko deloval. Močan poizvedovalni sovražni oddelek je razkropil naš ogenj. Pri Beuvraignesu (južno od Roye) smo razstrelili več podkopov, ki so uničili nemški jarek.

V Champagni smo pridobili na prostoru severno od Le Mesnila in bolj proti vzhodu med vrhom 199 (severno od Massiges) in cesto od Ville sur Tourbe v Cernay en Dormois. Na zadnjem mestu smo več Nemcev ujeli. Nekemu sovražnemu protinapadu se je posrečilo, da so se zopet ustalili v utrdbi dela Defaite. Nek drug ljut protinapad v istem odseku je bil popolnoma odbit, sovražnikove izgube so bile izdatne. Izčistitev starih nemških postojank je omogočila, da smo prešteli zaplenjene topove; na champagnski bojni črti je bilo od 25. septembra zaplenjenih 121 poljskih in težkih topov. Neka skupina letal je vrgla, kakor se zdi, zelo uspešno 72 bomb na kolodvor Guingnicourt (18 km severno od Reimsa). Ljuto obstreljevana letala so se vrnila nepoškodovana.

Angleži obstreljevali belgijsko obrežje.

Rotterdam, 4. oktobra. (K. u.) »Rotterdamsche Courant« poroča 3. oktobra iz Cadzanan: Danes ob 6. uri zjutraj so obstreljevale angleške bojne ladje zopet belgijsko obrežje. Ko so izstrelile nekaj strel, so se zopet odpeljale. V megli ladij ni bilo mogoče videti. Ko se je megla razkropila, se je videl nad Zebrügge gost oblak dima. Letala so krožila nad obrežjem. Nemci so jih ljuto obstreljevali. Neko francosko dvokrilno letalo z nekim angleškim častnikom na krovu se je moralo izkrcati. Častnika so internirali.

Tajno povelje francoskega vrhovnega poveljnika o pripravah za drugo prodiralno bitko.

Berolin, 3. oktobra. (Kor. ur.) Wolff poroča, da je izdal francoski general Joffre 14. septembra tajno povelje generalom, naj častniki pouče vojake o razlogih glavnega napada. 1. Napad je potreben, da se prepode Nemci iz Francije. Če se sijajno zmagaja, bi nevtalci odločili za sporazum. Sovražnik bi moral proti Rusom počasnejše nastopati. 2. Joffre navaja, da je ojačena armada tudi z angleškimi četami. Več divizij je zato moral pripraviti za napad. Število strojnih pušk je podvojeno, topovi so nadomeščeni z novimi tako težki kakor tudi lahki. Streliva je dovolj. 3. Sedanji čas za napad je posebno ugoden. Kitchener izkrcava v Franciji armade, Nemci so že v zadnjem mesecu odpošiljali s francoske črte čete v Rusijo, njih rezerve niso močne. 4. Napad bo splošen. Čete, ki bodo napadle, ne bodo vzele le prve sovražne järke, marveč morajo prodreti čez drugo in tretjo črto v neutrjeno ozemlje. Vsa kavalrija se bo udeležila napada. Splošen napad povsod bo povzročil, da sovražnik ne bo mogel zbrati svojih rezerv na eni točki. — Wolff pristavlja: Z zapadom so nameravali pogotati Nemce iz Francije kar se jim ni posrečilo. Če se previdno sodi, so izgubili Francozi mrtvih, ranjencev in ujetnikov 130.000, Angleži pa 60.000, nemške izgube ne znašajo niti petino tega števila. (Torej do 38.000 mož.)

Izgube Francozov in Angležev.

Scheveningen. Poluradna pariška poročila navajajo, da so izgubili Francozi od 25. do 30. septembra 60.000 mrtvih in ranjencev. Ponoči in podnevi dohajajo vlaki z ranjenci v Pariz. Izgube Angležev cenijo na 30.000 mrtvih in ranjencev.

Dva angleška generala padla.

Berlin, 3. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča iz Pariza: »Petit Parisien« prinaša poročilo iz Londona, da sta na Flanderskem padla angleška generala sir Thompson Capper in Thesiget.

Francozi nepotrpežljivi in nervozni.

Genf, 2. oktobra. (Kor. ur.) Namestu visoko napetih pričakovanj povzročenih po prvih uradnih poročilih so postali zdaj Francozi nepotrpežljivi in nervozni, ker prodirajo Angleži in Francozi počasi. Francosko časopisje pomiruje občinstvo in je opozarja, da lahko trajajo bojne operacije še dolgo in da naj se še nikar ne pričakuje izid bitke.

Iz angleškega državnega zbora.

London, 1. oktobra. (K. u. Zakasnelo došlo.) Poslaniška zbornica je bila odgodena do 12. t. m., da more zakladni tajnik Mac Kenna izdelati finančno postavbo. Parlamentarni dopisnik lista »Daily News« izvaja glede na razpravo 29. m. m., da se boj proti vojni carini krepko nadaljuje. Asquith je zagrozil, da odstopi, nato šele so pritrtili carini na avtomobile.

Francosko-angleška posvetovanja o dobavi streljiva.

London, 2. oktobra. (K. u.) »Times« poroča: Francoski državni podtajnik za dobavo streljiva Thomas biva v Londonu, kjer se posvetuje z Lloyd Georgijem, Hendersonom in s člani municijske komisije o dobavi streljiva.

Avstralski delavci proti vojaški dolžnosti.

London, 3. oktobra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Sidneya: Delavska strokovna organizacija, ki šteje 100.000 članov, je sklenila, da se hoče boriti proti vsaki službeni dolžnosti, ki bi ne zadela tudi kapitalistov.

Kompromis med Kitchenerjem in delavci.

Amsterdam, 2. oktobra. Iz Londona se poroča, da so na posvetovanju zastopnikov velikih delavskih zvez sprejeli sledečo resolucijo: Ko so se čula poročila ministra Asquitha in Kitchenerja in ko se je prepričalo, da se za brodovje, armado in municijsko delo potrebni moške lahko spravijo skupaj brez prisilne službe, smatra konferenca za dolžnost, da podpira vlado do skrajnosti in organizira posebno rekrutiranje po celi deželi.

Proti Srbiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. oktobra. Uradno poročajo: Ob spodnji Drini živahnije praske, sicer je mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Sklicanje dame.

London, 4. oktobra. Reuter razširja poročilo iz Petrograda, da so se člani kabineta vrnili od posvetovanj s carjem. Ruski listi poročajo, da se bo duma 8. oktobra zopet sešla.

Stavke v zgornji Italiji.

Kolin, 4. oktobra. »Kölnische Zeitung« poroča: Stavka tkalcev v zgornji Italiji se vedno bolj širi. Tvorničarji obetajo 10odstotno zvišanje plač, kar delavci odklanjajo. Če se do jutrišnjega dne ne sporazumejo, so vsi organizirani delavci pozvani, nanj se pridružijo stavki, h kateri so že pristopile organizacije kovinskih delavcev. V Milanu stavka že 70.000 delavcev.

Koncert hrvaškega umelnika v Ljubljani.

Koncert mladega hrvaškega virtuozu Zlatka Balokovića je privabil vse kroge odličnega ljubljanskega glasbo ljubčega občinstva, tako da je bila prostorna Unionova dvorana popolnoma napolnjena. Praktični namen koncerta: podpora sirot padlih slovenskih junakov se je gotovo v veliki meri dosegel; idealni namen: proslaviti god Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. z izbrano glasbo, je brez dvoma v še višji meri uspel.

Mladi umetnik, ljub znanec izza dunajskih dni, je v izbranem sporedu pokazal, da se je v zadnjem času še poglobil, dasi je že na Dunaju, ko je nastopil kot absolvent ševčikove »Meisterschule« na c. kr. akademiji vso pozornost glasbenih krogov nase obrnil. Soglasno je bilo mnenje, da je bil med dobrimi daleko najboljši, prorokovali so mu sijajno bodočnost, če se bo usavrševal v dosedanjem tempu. Brez dvoma se bo to prorokovanje uresničilo, zakaj gosli govore v njegovih rokah. Ton ima silno voljan, pa hkrati kremenit, polnozvočen, sočnat in sladak. Tehničnih težkoč, se zdi, ne pozna; če ne veš sicer, kaj je za violinista težko, se boš pri igri gotovo zmotil in tehnično najtežje, skoro nemogoče stvari imel za najlažje, za pravo igrarico, tako suverenski obvlada svoj instrument. Posebno se moramo čuditi njegovi fini intonaciji in njegovemu samorastlemu čustvovanju, ki te popolnoma za seboj potegne. Poleg tega se zdi, da mu je vseeno uglobiti se v težko, otožno muziko ševčikovega »Bretislava«, ki ti srce ogrne z žalostjo, ali pa v divji, razbrzdani, v markantnih ritmičnih vršci, pa hkrati do skrajnosti melanholični Paganinijev »Ples čarovnic«, v težko, na pol nemško, na pol ogrsko, na pol moderno, še bolj romantično glasbo Goldmarkovo, enkrat sanjavo, enkrat viharno, vseeno mu je krasno se poigravati z Moszkowskega »Kitaro« ali pa z Sarasatovimi »Ciganskimi napevi«, ki že sami vsebujejo glede čustvovanje vse mogoče stopnje.

Zato je bilo sila navdušeno priznanje občinstva v polni meri zaslužno, zaslu-

žen lovorjev venec in cvetlice, ki so se vsipale na mladega umetnika. Bog mu daje srečo na umetniško pot. Želimo, da se naša pota v Ljubljani še srečajo.

G. prof. Krauth se je izkazal kot izbornega spremljevalca, vsekdar diskreten, pa je tudi znal pointirati vsako nianso, ki služi v ilustracijo violini. K.

Primorske novice.

Č. g. Alojzij Filipič, kurat v Serpenici na Bovškem, že od početka vojske z Italijo ni dal glasu od sebe. Njegovi starši, sestra in brat ter številni prijatelji in znanci so bili v velikih skrbih radi njega. Sedaj se je vendar oglašil kot italijanski ujetnik. Pisal je, ne vedoč kje se nahajajo drugi, na naslov g. Gizele Kremžar na Brezje, odkoder je šlo šele v prave roke v Gradec. Pisal je 29. avgusta iz Azle blizu št. Petra Slovenov ob Nadiži. V Gradec je došlo 2. oktobra. Med drugim pravi v pismu: S pomočjo neke dobre duše Vam skušam pripraviti te vrstice v roke. Ne vem, če Vas dobijo, zato ne bom pisal veliko. Vedeti Vam dam, da se nahajam z vsemi svojimi duhovljani tukaj v Azli, blizu Šempetra ob Nadiži. Smo še vsi živi, pa menda nas bodo v krakem poslali dalje v Italijo. Prosim Vas pa tole: Poizkusite poizvedeti, kje so moji ljudje, starši, sestra, brat in, če le morete, sporočite jim, da sem živ in zdrav in kje se nahajam, da ne bodo zame preveč skrbeli. Rad bi, da bi tudi naš knez in nadškof izvedeli, kje da smo, saj so tudi on naš pastir in oče in jih gotovo skrbi, kaj da je z nami. Pišite kaj je z Vašim Francetom in drugimi prijatelji (navajaj imena), posebno pa, kaj je z mojimi in kam so jo morali iz Ravnice potegniti. Ne morete si misliti, kako srčno pozdravljam vse in prosim Vas, da ta pozdrav izročite vsem mojim tamkajšnjim znancem in prijateljem in ostajam vsem skupaj bolj ko kdaj udani Filipič. Naslov se glasi: Filipič Don Luigi parroco di Serpenizza, Azizza, S. Pietro al Natissone, Italia. — Obveščamo o tem vse številne prijatelje g. Filipiča, pred vsem njegove domače. Če žele domači kaj pisati, lahko pošljejo pismo na naslov: G. Kremžar, Zinzendorfgasse 5, Graz. Naj se oglase hitro, kje se nahajajo, da bomo lahko čimprej poslali dobremu gospodu pozdrave iz ljubljene mu domovine. Pisati je mogoče le potom dunajske posredovalnice Rdečega križa. Posredovanje tretjih oseb v nevtralnih državah (n. pr. v Švici) pa je prepovedano.

Ij G. Hrabroslav Vogrič se prosi, naj javi našemu uredništvu svoj naslov, da mu pošljemo neko pismo.

Dva brata na bojišču — eden pogrešan, drugi ranjen in ujet. G. Mirko Gruden, enoletni prostovoljec pri 17. pešpolku in abiturijent državne realke v Trstu, se od 13. sept. 1915 na severnem bojišču pogreša. Njegov brat Marcelj Gruden, praporščak pri bos. herc. pešpolku št. 4 in abiturijent državne gimnazije v Trstu, ki se je od začetka vojne nahajal na severnem bojišču, je težko ranjen in ujet v Pensii na Ruskem.

Tržaška soc. dem. »Zarja« je zopet prenehala izhajati.

Zmrznjeno goveje meso so pričeli v Trstu zopet prodajati. Pravijo, da ni tako okusno, kakor je bilo argentinsko. Mi smo že svojčas povedali, da imajo v Argentini posebne stroje, v katerih zamrzne meso in da se je potem to, že zmrznjeno meso naložilo v ladijske ledenice. Le na ta način je bilo mogoče, da se je meso ohranilo. Tržaški veljaki pa so mnenja, da zadostuje, če se sveže meso postavi v ledenice. Sedaj so menda prišli do prepričanja, da meso na tak način vseeno dobi smrdljiv duh in da ljudski okus vkljub vojni še čuti razliko med svežim in ognitim zmrznjenim mesom.

Izpremema imen višjih šol v Trstu. Cesarški komisar v Trstu je odobril odpravo mestne višje realke v ulici Acquedotto oziroma pri Sv. Jakobu, kakor tudi prve in druge komunalne višje gimnazije. Istočasno je odobril otvoritev nove realke (mestne višje realke) s sedežem v komunalnem šolskem poslopiju v ulici Acquedotto kakor tudi nove gimnazije (mestne višje gimnazije) s sedežem v komunalnem šolskem poslopiju pri Sv. Jakobu. Šolsko leto se prične 4. oktobra t. l. Svoječasni vpisi v odpravljene šole ostanejo v veljavi za sedaj odprte šole.

Ribi lov v Trstu. Rib na trgu v Trstu je jako malo. Vzrok temu je majhno število ribičev in pa omejen prostor ribarenja. Ribariti se sme le jedno miljo od obrežja, po dolžini pa od miramske obale do koperskega zaliva. Od koperskega zaliva dalje ob istrski obali ribarijo Istrijani, ki svojega plena ne pošiljajo v Trst, ampak ga porabljajo za svoje trge. Pred tržaško ribarno je vsak dan velikanski naval, ki pa vidno ponehuje, ker se je edina zabela za ribe — olje — podražila na 4 K liter.

Kruh v Trstu, ki je bil do 3. t. m. bel, je dobil precej črno barvo. Cena 60 vin. za 1 kg je ostala.

Begunka umrla v Ljubljani. Dne 4. oktobra je umrla v Ljubljani Skolaris Jožefa, 75 let stara vdova, dnarica-begunka, pri-

stojna v Sv. Martin-Kriško na Gorškem ter nazadnje stanujoča v št. Vidu nad Ljubljano št. 56.

Tovarna riža na Reki je prenehala delovati, ker nimajo za izdelovanje surovin.

Na morju.

NEMŠKA POMORSKA LETALA POŠKODOVALA DVA ANGLEŠKA MONITORJA.

Berolin, 3. oktobra. Wolffov urad poroča: Dne 2. oktobra so pred La Panne naši pomorski letalci z bombami poškodovali dva angleška monitorja.

Načelnik admiral. štaba mornarice. ANGLEŽI PRIDRŽALI 29 AMERIŠKIH LADIJ.

Washington, 2. oktobra. (K. u.) Izvaževalci mesa v Čikagu so naprosili namestnega načelnika uradnega oddelka, naj posreduje v Angliji radi 29 ladij z blagom, vrednih 12 in pol milijona dolarjev. Angleži so ladje pridržali, ker so sodili, da je namenjeno meso Nemčiji.

»ARABIC.«

New York, 2. oktobra. (Kor. ur.) Reuter poroča: Nemški veleposlanik grof Bernstorff je izročil državnemu tajniku Lansingu noto nemške vlade, ki tvori, kakor se izvaja, primeren temelj za ureditev vprašanja »Arabic«.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 3. oktobra. (Kor. ur.) Agence Telegraphique Milli poroča iz glavnega stana: Na dardanelski bojni črti je položaj neizpremenjen. Naši poizvedovalni oddelki zaplenijo neprestano ob svojih napadih puške in vojni material. Naša artiljerija, ki je odgovarjala na brezuspešen ogenj neke sovražne križarke na naše postojanke na vrhovih pri Ari Burnu, je križarko zadela, na kar se je ta odpeljala. — Pred Seddih-Bahrom traja dalje artiljerijski dvoboj. Nekaj sovražnih baterij je bilo prisiljenih, da se obmolknile. Na levem krilu je bil uničen del sovražnih strelskih jarkov. Na desnem krilu je uničila neka protimina, ki smo jo razstrelili, neko sovražno mino in ubila sovražne saperje. Z ostalih bojišč ni nič poročil.

OBSTRELJEVANJE MESTA ADALIA.

Carigrad, 3. oktobra. (Kor. ur.) Dve torpedovki, med njimi ena francoska, sta predvčerajšnjim jutraj izstrelili do 100 strel in mesto. Mestna bolnišnica, nad katero je plapolala zastava Rdečega polmeseca je bila razbita. En bolnik je bil ubit. Sovražne ladje so izstrelile na to 41 strel in na kraj čirali.

ANGLEŠKI POSLANEC PADEL NA DARDANELAH.

London, 2. oktobra. (K. u.) Liberalni poslanec Cawley je padel na Dardanelah.

BOJI PRI ERZERUMU.

Carigrad, 3. oktobra. (K. u.) Iz Erzeruma se poroča: Izvzemši prask ob mejah erzerumskega vilajeta je mirno. Turški oddelki so zapodili proti vzhodu nek ruski pešpolk in nek pehotni bataljon. Nek turški narednik z osmimi možmi se je ob tej priliki posebno odlikoval. V ruski armadi divja kolera.

PODMORSKI ČOLNI V ČRNEM MORJU.

Petrograd, 4. oktobra. Iz Odese poroča »Novo Vreme«: Dva nemška podmorska čolna sta obstreljevala več krajev na Krimskem polotoku in uničila veliko ribiških parnikov.

Carigrad, 4. oktobra. »Novo Vreme« potrjuje, da je blizu Dofinovke, 10 milj od Odese, nek nemški podmorski čoln torpediral nek angleški trgovski parnik. Tudi nek ruski parnik je napadel nek nemški podmorski čoln, a Rus mu je ušel.

Ljubljanske novice.

Ij Dopusti v ljubljanskih bolnišnicah zaposlenih vojakov za jesenska kmetijska dela. Pri dopustih za jesenska kmetijska dela pridejo le taki vojaki v poštev, ki niso v vojnem območju, ki se torej nahajajo pri nadomestnih krdelih zadaj za armadnim območjem. Deželni odbor se je obrnil do vojnega ministrstva, naj bi odredilo, da se smejo dopusti za jesenska kmetijska dela dovoljevati po sporedu vsaj tistim vojakom, ki so zaposleni v vojaških bolnišnicah v Ljubljani, da se olajša tako težak položaj naših kmetovalcev pri jesenski setvi, pri trgatvi in drugih jesenskih kmetijskih delih.

Ij Zabijanje žebjev v obrambni ščit. Slovenska trgovska šola se je včeraj dopoldne s profesorskim zborom korporativno udeležila zabijanja žebjev v obrambni ščit v prid vdov in sirot v vojni padlih junakov. Naj bi tudi drugi zavodi sledili temu velikodušnemu činu!

Ij Umrl je v nedeljo abiturijent gosp. Anton Černe, Pogreb je bil danes.

Ij Važno za uradnike avtonomnih občin. Davčna administracija je nekaterim višjim uradnikom mestne občine ljubljanske predpisala poleg državnega davka tudi deželne doklade. Tozadevni priziv je deželni odbor zavrnil, nakar so se prizadeji pritožili na upravno sodišče. Upravno sodišče je 30. septembra pritožbo kot ne-utemeljeno zavrnilo.

Ij Prodaja žrebet. Dne 8. oktobra 1915 ob 12. uri opoldne se vrši na dirkališču v Tivoliju v Ljubljani dražba žrebet. Opozarja se, da se smejo dražbe udeležiti le legitimirani konjereji in kmetovalci.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Katarina Jeraj, mestna uboga, 72 let. — Angela Sluga, značaj in starost neznana. — Marija Fon, vdova po čevljarju, 75 let. — Ivan Peterca, zidarski pomočnik, 68 let. — Henrik Marand, kovač-prisiljenec, 58 let. — Josipina Kunc, soproga fotografa, 28 let. — Adolf Panzer, uradnik pivovarne Dreher, 74 let. — Ana Kremsner, hči štabnega profosa, 2 leti. — Helena Zajc, mestna uboga, 87 let.

Ij Prodaja krompirja po mestni aprovizaciji. Danes, v torek, dne 5. oktobra je začela mestna aprovizacija prodajati gorjenjski krompir in sicer iz skladišča v prtiličju »Mestnega doma«. Krompir se bo oddajal skozi 14 dni ali 3 tedne, vsled česar se priporoča, da se jutri ljudje preveč ne drenjajo.

PRINC TURN TAXIS V RUSKEM UJETNIŠTVU.

Stockholm, 4. oktobra. Ruski listi z dne 13. septembra poročajo, da je prišel princ Turn Taxis težko ranjen v rusko ujetništvo.

Mednarodni mirovni trus!

Mnogo načrtov se je že porodilo, kako bi bilo mogoče ohraniti po vojski trajen svetoven mir, in še dosti jih nastane, preden bo te vojske konec. Angleži mislijo, da bo le tedaj mogoč absoluten mir, kadar bo Nemčija popolnoma uničena in bodo oni sveta gospodarji. Nemci pa trdijo, da bo le tedaj mogoč absoluten mir, kadar bo Nemčija popolnoma uničena in bodo oni sveta gospodarji. Nemci pa trdijo, da bo le tedaj mogoč absoluten mir, kadar bo Nemčija popolnoma uničena in bodo oni sveta gospodarji.

Tak načrt propagira tudi nek švicarski učenjak dr. O. B. v »N. Z. Z.« Razpravlja o garanciji mednarodnih pogodb. Vidimo, pravi, da države dandanes ne morejo držati nobenih pogodb, katere so bile postavno sklenjene. Prisiliti pa jih ne more k temu nobeden. Ravno tako bo tudi po vojski. Čeravno bo splošna mirovna pogodba podpisana od vseh vlasti in se bo vsaka svečano zaobljubila, da bo vse v isti stavljene pogoje tudi držala, vendar bo kmalu ena ali druga začela zanemarjati svoje dolžnosti in bo delala razne zgage, ki prav lahko dovedejo zopet do vojske. Zato, pravi avtor, bi morala biti tu neka garancija, da bodo ostali vsi pogoji vedno v veljavi. Ta generacija pa bi morala obstojati v neki materijelni vrednosti, ker drugih vrednot države dandanes sploh ne spoštujejo več. Najbolj priprava in največ veljavna vrednota pa bi bilo zlato. Saj imamo ravno sedaj priliko spoznati, da ima edino zlato povsod veljavo. Z zlatom se vodi vojske, je rekel nekdo, in ni se zmotil.

Zlato reprezentira finančno moč države, in če te ni ali če je prav majhna, mora država vojsko takoj ustaviti, da ne pade popolnoma v gospodarski polom. Dr. O. B. torej svetuje ustanovitev mednarodnega mirovnega trusta s sledečim načrtom:

1. Nevtralne države naj dajo inicijativo za ustanovitev mednarodnega mirovnega trusta, kojemu pristopiti bi se morale obvezati vse vojskujoče se države; razume se, da šele po vojski.

2. Vsak član, to so posamezne države, bi moral položiti varščino, ki bi se do ločila sporazumno s prebivalstvom; varščina mora biti v zlatu in se bo hranila v eni ali dveh nevtralnih državah. Člani jo morajo plačati takoj ali pa tudi v obrokih.

3. Kot nekake pobornice za to vloženo zlato bodo veljali v te namene izdani mirovni bankovci (biletts de paix), katere lahko posamezne države rabijo kot kritje svojim lastnim bankovcem. Ti mirovni bankovci naj postanejo mednarodno plačilno sredstvo.

4. Te vplačane vsote zlata naj bi jamčile, da njih vlagatelji ne začno nobene vojske na svojo roko, ampak da vsak spor predlože mednarodnemu sodišču. Ako bi eden kljub temu napadel svojega sosedo, bi ipso facto izgubil pravico do vložene jamščine, katero bi potem dobil od njega napadeni ali ogroženi sosed. Oblast razsoditi, kdo je kriv, oziroma kdo je prvi napadel ali ogrožal drugega, naj bi imelo haško mirovno sodišče.

5. Ker pa bi ne imela vsaka država toliko zlata na razpolago, bi morala vse obstoječe zlato v državi obdržati za ta namen. Sicer bi se moralo dobivanje zlata internacionalizirati in strogo kontrolirati.

Načrt ni slab, ali vprašanje je, če ga bodo hotele države sprejeti. Manjše države bi bile morda pripravljene vstopiti v ta trust, a vevlastim se najbrž ne bo ljubilo oddajati svojih zalog zlata v druge roke.

Dnevne novice.

+ Konsekracija senjskega škofa. Dne 3. t. m. je bila v Zagrebu izvršena po zagrebškem nadškofu konsekracija senjskega škofa dr. Josipa Marušić.

— Franc Trstenjak. V Gradcu je dne 2. oktobra umrl č. g. Franc Trstenjak, vpokojeni župnik sekovske škofije. Rajni je bil rojen dne 11. marca 1847 v št. Juriju ob Ščavnici. V mašnika je bil posvečen dne 23. julija 1871. N. p. v. m.!

+ Zanimivo. Dunajski listi so priobčili včeraj daljše poročilo o bojih na vroški fronti in o bojih pri Bocu in na Vršču. To poročilo je »Slovenec« doslovno imel že v soboto dne 25. septembra.

+ Odlikovanja »Rdečega križa« v deželnih bolnišnicah in v novomeški okr. bolnišnici. Njega c. in kr. Visokost prejasni gospod nadvojvoda Franc Salvator je v imenu Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva vsled zaslug v tej vojski podelil: 1. Častno znamenje »Rdečega križa« z vojno dekoracijo: Gg. primarijem: dr. V. Gregorič, dr. Emilu Bocku in dr. Ivanu Jenku, deželnemu zdravstvenemu predstojniku dr. Franu Dolšaku, okr. zdravniku dr. Josipu Strašku v Novem mestu, in nadupravitelju Gustavu Nebenführerju; isto odlikovanje je podelil veleč. g. prednici usmiljenih sester v Ljubljani S. Leopoldini Hoppe. 2. Srebrno častno svetinjo »Rdečega križa« z vojno dekoracijo: Usmiljenim sestram: SS. Korona Gregorič, Emilija Stadler, Rafaela Mirt, Agata Hribnik, Kandida Dermota, Amalberga Cajhen, Agnes Hude; nadalje S. Izabeli Gosak od reda sv. Vincencija Pavlanskega; g. Terzini Pečan, soprog dež. odbornika, dež. rač. revidentu g. Avgustu Bukovic, g. Antoniji Nebenführer, soprog nadupravitelja, in gđc. Gabrieli Zorman, prostov. strelčnici. 3. Bronasto svetinjo »Rdečega križa« z vojno dekoracijo: Usmiljenim sestram: SS. Feliciti Avguštin, Mariji Strašek, Konstanciji Može, Ignaciji Brgljaz, Ani Šuligoj, Inocenciji Pogelšek, Virgiliji Kraševc, Dariji Poljanc, Smaragdi Finc, Juliti Bukovec, Avreliji Ušen, Avguštinu Primec, Vincenciji Šega; nadalje gđc. Gizeli Ekel prostovoljni strelčnici v Novem mestu.

— Padli vojak 27. dom. pešpolka: Calussi Alojzij z Goriskega; četovodja Očepek Franc, št. Lambert pri Litiji; poddesetnik Pilar Anton, št. Jurij pri Kranju; Tomelj Franc, nekje s Kranjskega; Zalar Ivan, Brusnice pri Rudolfovem. — Vseh pet jih je padlo še 10. avgusta pri Čeruelici ob Dnjestru. — V septembru so padli: praporščak Fabjančič Franc z Bučke pri Krškem, 21. sept. 1915; Pagon Ludovik, Grahovo pri Tolminu, 9. sept. 1915; Virant Jakob, Želimlje pri Ljubljani, 27. sept. 1915. N. v. m. p.!

— Zrebanje turških srečk. 200.000 K je zadel št. 254.

— Za oslepele vojaše je vojno ministrstvo ustanovilo »Fond za vsled vojne oslepele avstrijske državljane celokupne oborožene sile« s posebnim statutom in kuratorijem.

Državni uradniki in draginja. Večkrat se je v javnosti že opozarjalo na težavni položaj državnih uslužbencev, ki ga je povzročila strašna draginja. Že pred mnogimi meseci je Osrednja zveza avstrijskih društev državnih uradnikov v vlogi na visoko c. kr. vlado temeljito razložila nevzdržne razmere ter jo prosila, da nemudoma uvede primerno akcijo za preskrbo državnega uradništva. Sedaj se je draginja vsled navijanja cen še pomnožila ter povzročila za državne uradnike položaj, ki jih je spravil na rob gospodarskega propada; ta položaj morejo napovedati vladni ukrepi (26. avgusta 1915) le malo preprečiti oziroma olajšati. Vsled tega je Osrednja zveza avstrijskega državnega uradništva smatrala za svojo dolžnost, da je visoko c. kr. vlado z novo vlogo prosila, da priskoči državnemu uradništvu za dobo izredne draginje na pomoč z mesečnimi dokladami ter mu tako omogoči, da bo moglo krepko kljubovati velikim vlogam bodočnosti. Upravičenost te prošnje priznavajo vse velike politične stranke in vsa javnost v polni meri.

Bivši minister Prašek — poročnik. Bivši češki minister Prašek, ki je v svoji mladosti doslužil vojaško dolžnost kot korporal, je sedaj prostovoljno vstopil v vojaško službo in bil imenovan za poročnika oziroma oskrbnega akcesista.

Telefonsko občevojanje v Osjeku je privatnim osebam zopet dovoljeno.

+ Veliki penitencijar namesto rajnega kardinala Serafina Vanutelli je postal

kurijski kardinal Van Rossum. («Osservatore Romano».)

+ Ogrski ministrski svet je zboroval 2. t. m. pod predsedstvom grofa Tisza.

— Promocija vrhovnega armadnega poveljnika nadvojvode Friderika. Dne 29. septembra je bil v stanu vrhovnega armadnega poveljstva promoviran vojni maršal nadvojvoda Friderik za doktorja tehničnih ved honoris causa. Po promociji je sprejel odposlanstvo dunajske tehnike nadvojvoda Karol Franc Jožef.

— Bogoslovci v sanitetni službi. Včeraj 4. t. m. so zapustili zadnji bogoslovci c. in kr. zas. rez. bolnico v št. Vidu nad Ljubljano, kjer so nad dva meseca požrtovalno stregli ranjencem. Vseh skupaj je bilo zaposlenih v imenovani bolnici 20 bogoslovcev ljubljanskega semenišča.

— V Gradcu v bolnici so: Fr. Čič z Malega brda pri Postojni, Ant. Bizjak iz Kranja, Damijan Poljanec od Žužemberka.

— Kadet šturm še živi. Korporal Bende poroča z italijanskega bojišča dne 27. septembra: Kadet Jaka šturm še živi. Govoril sem še danes z njim, je sicer nekoliko marod, kakor marsikdo, a drugače še vedno izvrstne volje.

— Iz južne železnice. Premeščeni so: postajenačelnik Rudolf Dovgan iz Nabrežine v Ljubljano, revident Marij Baudel iz Trsta v Zalog, adiunkt Lovro Bertoli iz Trsta v Maribor, pristav Franjo Zekar iz Brucka v Gradcu, aspirant Albin Weber iz Judendorfa v Slov. Bistrico.

— «Ilustrirani Glasnik» števil. 6. ima naslednje slike: Vihar sovraženi svet pretresa... Nad zibko jasna so nebesa, v nedolžnem srcu je pokoj... — Iz beneške Slovenije: V «Železnem kanalu». — Potopljen italijanski zrakoplov «Citta di Jesi» v Pulju. — Partija iz Cremona, kjer so internirani duhovniki iz goriških zasedenih krajev. — Padli junaki. — «Pozdrav» Italijanom. — Grajski park v Kanalu. — Slovenska Samaritanka: Berta Kenda v ljubljanski deželni bolnišnici. — Oborožen Bolgar. — Pogled na Carigrad z Zlatega roga. — Bolgarska obmejnava. — Pogled na Biisk v sibirski guberniji Tomsk. — Ribiška ladja pri Splitu.

— Dr. Matej Senčar, odvetnik v Ptuju, sedaj c. kr. nadporočnik na bojišču, je prejel cesarjevo pohvalno priznanje.

— Mlečne karte. V poljedelskem ministru so se te dni ponovno vršile posvetovanja radi vpeljave mlečnih kart. Sodijo pa, da bi se ta vpeljava komaj mogla izvesti. Prišlo bi do polomov, ker ni mogoče naprej določiti, koliko se bo pridelalo mleka in bi nastopili slučaj, ko bi bilo enkrat več mleka, kot bi ga določale karte, drugič pa zopet premalo.

— Umrli je v Konjicah Alojzij Reddi, brat višjega stavbnega svetnika v notranjem ministru. — V Gradcu je umrl lesotrtlec Ivan Pokorny iz Zreča.

— Objava. Sprememba predpisov o sprejemu in oddaji civilnega blaga ob nedeljah in praznikih. Ker ni v smislu cesarske odredbe z dne 31. julija 1914 d. z. št. 184, delo ob nedeljah in praznikih v obrtnem prometu popolnoma nič omejeno, dovoljuje se pod pogoji odloka c. kr. železnicekega ministru z dne 4. septembra leta 1915, števil. 33.607, strankam tudi ob nedeljah in praznikih skladiščenje in nakladanje blaga v naslednjih postajah okrožja c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Trstu: Trst c. kr. drž. žel. (tudi za lokalno progo Trst—Poreč), Trst prosta luka c. kr. drž. žel., Pulj, Jesenice, Lesce, Kranj, Škofja Loka, Ljubljana državni kolodvor, Ljubljana dolenski kolodvor, Novomesto. V teh postajah se torej lahko tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne in popoldne pošiljate oddaja, dospelo blago prevzame in pripravljene vozove naloži oziroma razloži.

Med bolnimi in ranjenimi vojaki na Dunaju se nahaja v vojni bolnišnici v Hohenbergstrasse Edvard Skomina iz Gorice, ranjen je na nogi; Rihard Toroš iz Dolenjega je bolan, Josip Humar iz Gorice je imel legar, sedaj je rekonvalescent, Rihard Paljk iz Gorice je bolan na prsih, Peter Kocjančič iz Podgore ima rano na desni roki.

— Iz seznama izgub št. 276. Nadporočnik Petelin Miroslav, 78. pp. 4. stot., iz Preserja, mrtev (20./VI. 1915).

— Grozna nesreča. V žičarni v Borovljah se ponoči 27. septembra 26 letni delavec Primož Tratnik-Dovjak zapletel v žarečo žico, ki mu je pri stegnih odrezala obe nogi. Nesrečneža je smrt kmalu rešila strašnih bolečin.

— Invalidni vojaki — državni uradniki. Ogrsko trgovinsko ministru je izdalo naredbo, ki določa, da je invalidne vojaške vzgojiti za državne uradnike.

— Osem mesecev težke ječe je prisodilo dunajsko domobransko sodišče učitelju ci angleščine Idi Blackmore radi zločina motenja javnega reda in miru, ker je ob potopu «Lusitanije» rekla, da želi, naj bi bila Nemčija premagana.

— Brezžičen telefon na daljavo nad 2500 angleških morskih milj so otvorili med Arlingtonom (Virginia) in Mare Is-

landom (Kalifornija). Strokovnjaki trdijo, da bo po vojski mogoče brez žice telefonirati iz Amerike v Evropo.

Razna poročila.

VELIKANSKA STAVKA ŠIVILJ V AMERIKI.

Amsterdam, 1. oktobra. Iz New Yorka poročajo: V kratkem je pričakovati velikansko stavko vseh šivilj za perilo in obleko. Delavke zahtevajo večje plače in znižanje delovnega časa. Stavka se bo bržkone pričela v Brooklynu ter se od tam razširila po vseh Zedinjenih državah. Pogajanje strokovnih organizacij z zastopniki zvez delodajalcev traja že tedne, a ni imelo doslej nobenega uspeha.

SIN MILIJONARJA WHITEA OSLEPEL.

Haag, 1. oktobra. Iz New Yorka se poroča: Na krovu jahte milijonarja Elberta Whitea je eksplodiral gazolin in goreča tekočina se je razlila v notranjo ladjo. Petnajst let stari mladenček sin se je hotel rešiti pred plameni, a se je mu je spodrsnilo in je padel v goreči gazolin. Deček se je strašno opeknel in izgubil vid.

OPUSTOŠENJA VIHARJA OB MEHISKANSKI OBALI.

Rotterdam, 1. oktobra. Iz New Yorka poročajo: Poizvedbe o opustošenju, katero je povzročil zadnji veliki vihar ob južno-zapadni obali Mehike, so dognale, da je ob tem neurju izgubilo življenje 200 ljudi in da znaša materialna škoda tri milijone dolarjev.

STRAŠEN VIHAR V ZAPADNI INDIJI.

Rotterdam, 3. oktobra. Iz Washingtona se poroča: Ko so vzpostavili brzjavno zvezo z Zapadno Indijo, se je sedaj zvedelo, kako ogromno škodo je napravil vrtnčasti vihar v Zapadni Indiji. V primorju Port au Prince je vihar zahteval mnogo človeških žrtev. Mesta Grand Ville, Petit Ville in Aux Cayes so skoro docela porušena. Malone ves pridelek kave je uničen. Na Havani so skoro vse ameriške farme razdejane.

Od danes do četrta v

Kino, CENTRAL

v deželnem gledališču:

Poštni voznik iz San Mila.

Učinkovita drama v 3 dejanjih. — Mojsirski danski film! — Senzacija, kakršnih se dozdaj še ni videlo v kinematografiji, n. pr.: Izbruh ognjenika in dr.! — Romantične scene iz divjega zapada! Glavno vlogo igrata oba kinoljubljenca: Emilija Sannom in Emil Gregers.

Zahvala.

Globoko ginjeni po tolikih dokazih vsestranskega iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše srčno dobre, nepozabne hčerke, oziroma sestree gospodične

Rozi Paulovec,

prosimo tem potom sprejeti našo zahvalo. Prav posebno zahvalo pa velja duhovščini, prečastitemu g. pekovodji Stanku Premru, g. pevku in pevci za gniljive žalostinke, slavni S. K. S. Z. za udeležbo z zastavo, damskemu odseku šentpeterskega Orla, članicam II. Marijine kongregacije ter vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov. Iskreno zahvalo naj sprejmejo končno vsi ostali mnogobrojni udeležniki pogreba in sploh vsi, ki so kakorkoli poštastili blago pokojnico in nas tolažili ob prebrdki izgubi.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

V Ljubljani, dne 5. oktobra 1915.

2031

žalujači ostali.

Preklic.

Jaz podpisana Jožefa Škof, vžitkarica iz trga Sv. Trojica v Slovenskih gorah, prekličem vse zlobne govorice zoper Julijano Potočnik, katere sem nepremišljeno in brez vseh vzrokov govorila. Zahvaljujem se ji, da mi je odpustila in odstopila od tožbe.

Ta preklic se okliče pri farni cerkvi pri Sv. Trojici in natisne v «Slovenskem Gospodarju», «Slovenec» in «Straži». Vse stroške se zavežem sama plačati.

V Šent Lenartu, dne 1. oktobra 1915.

Jožefa Škof 1. r.

Proda se 15 mesecev star

konj.

Kupec naj se zgleda pri posestniku OLGI CERJAK v Arčičah št. 22 pri Brežicah na Štajerskem.

Mlekarne na Notranjskem,

predramite se.

Podpisana tvrdka potrebuje večjo količino mleka.

Ponudbe je poslati ekspresno, z označbo cene, na

Središnje mlekarne Sužak Reka,

lastnik Povše Henrik.

Prodajalko

veščo slovenskega in nemškega jezika, katere zna dobro računati, sprejme takoj vojaška kantina. Kje — pove upravništvo «Slovenca», ako se pošlje znamka za odgovor.

2027 (3)

Ovčje volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in vsako množino

Vinko Crnilec, Naklo p. Kranju.

Sprejem v svojo pisarno:

1. notarskega kandidata, začetnika,

2. sollicitatorja, izvežbanega v notarskih poslih.

Ponudbe s spričevali in opisom življenja direktno, plača po dogovoru.

Fran Stupica,

c. kr. notar v Šent Lenartu na Štajerskem.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK,

Ljubljana, Mesni trg števil. 22.

Trgovski pomočnik

se sprejme v trgovini z mešaním blagom. Friderik Homann, Radovljica.

1998

III. avstr. vojno posojilo

na katerega se prične v teku prihodnjih dni podpisovanje, sprejema

„Jadranska Banka“

Podružnica Ljubljana

že sedaj predprijava in daje radevolje vsa tozadevna ustmena in pismena pojasnila.

2032

Blagovni oddelek Hrvatske zemaljske banke d. d.

1965

podružnica v

Subotici Szabatka, Ogrska.

Ponuja veletržcem in preprodajalcem, dokler je kaj zaloge in se ne dvignejo dnevne cene,

za gotov denar:

Santos Superior kavo za ceno po	K	380—
Santos Prima	„	390—
Guatemala GA	„	430—
Costarika CA	„	490—
Matagalpa MA	„	520—
Biser (Peri) PA	„	520—
Bibera Lampong	„	325—
Bibera Tellichery	„	335—
Holland. kima	„	145—
Marseille milo 72%	„	192—
Vanille čokolade	„	440—
Olja čistega maslinovega	„	450—
Olja Sesam Jaffa	„	480—
Kašice A/10	„	105—
Prima og. salame	„	1100—

vse cene se razumevajo za 100 kg od skladišča Szabadka v izvornih zavojih, omotih, zabojih ali sodih.

Naročila se izvršujejo takoj proti predplačilu zneska. Manjše naročbe v poštnih zavojih po 5 kg po povzetju se tudi sprejemajo, izvršuje jih pa bankin veletržec s 5% nabitka. — Pri bančnem veletržcu se more dobiti po 5 kg tudi I. celi glace riž za ceno po K 320, in La Rangon celi riž za ceno po K 280 za 1 kg.